

1. évfolyam tananyaga

A zsoltározás alapjai, könnyű mise-ordinárium, antifónák

A gregorián jegyzetből szerzett ismeretek alapján tudjuk, hogy a zsoltártónusok tekintetében nyolc módusról beszélünk, amelyeknek közül az I-II. finálisa **re**, a III-IV. finálisa **mi**, az V-VI. finálisa **fa**, a VII-VIII. finálisa **szo**. A finálisoktól megkülönböztetjük a zsoltározás dominánsát, amely az I. tónus esetében **la**, a II. tónus esetében **fa**, a III. esetében **ti/do**, a IV. esetében **szo**, az V. esetében **do**, a VI. esetében **la**, a VII. esetében **re**, a VIII. esetében **ti/do**.

Zsoltárdallamok tekintetében megkülönböztetjük a Graduale, az Antifonale zsoltárdallamait, illetve a Magyarországon használatos zsoltártónusokat (ÉE 499-500), amelyeket a bevonulási és áldozás antifónához kapcsolódó zsoltárversek, illetve a válaszos zsoltár és az Alleluja éneklése során egyaránt használunk. Első éven legfontosabb feladatunk biztonsággal énekelni a zsoltárok szövegét bármely zsoltártónussal. A feladatot segítik a zsoltározás jelzései akár a kvadrátnótációban, akár az ötvonalas kottában.

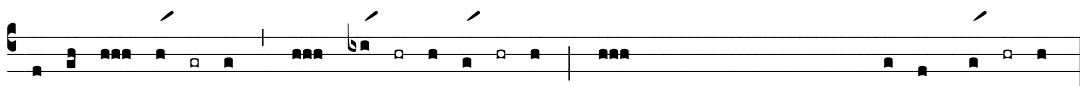
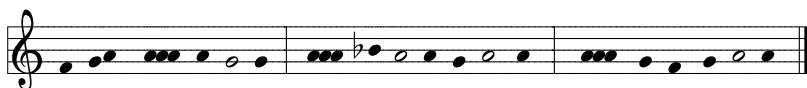
Boldog az az **ember**, * **aki** nem követi a **gonoszok tanácsát**,
nem áll a **vétkesek útján**, * és nem ül le a **gúnyolódók gyülekezetében**,
hanem az **Úr törvényében** leli **kedvét**, * s **törvényét éjjel-nappal eszébe forgatja!**
Olyan, mint a **folyóvíz mellé ültetett fa**, amely **idejében meghozza gyümölcsét**, † és **amelynek**
nem hull le a **lombja**. * **Boldogul minden dolgában.**

Vastagítva szedtük a szövegben található szóhangsúlyokat. A zsoltárdallam fölött pedig ékezetek jelzik a zenei hangsúlyokat, amelyeket összekapcsolunk a szövegi fő- és mellékhangsúlyokkal. A soron következő zsoltártónusok az Antiphonale Romanum (2020) kiadásából valók.

Zs1

Protus authenticus

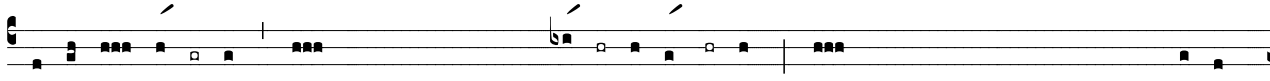
I. zsoltártónus = finális re, recitáció la

Boldog az az **ember**, * **aki** nem követi a **gonoszok tanácsát**,

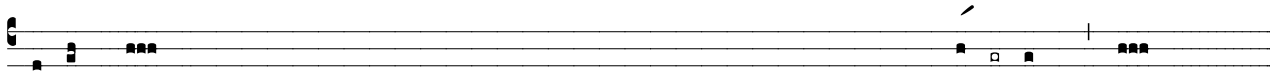
nem áll a **vétkesek útján**, * és nem ül le a **gúnyolódók gyülekezetében**,

hanem az **Úr törvényében** leli **kedvét**, * s **törvényét éjjel-nappal eszébe**

forgatja!

Olyan, mint a **folyóvíz mellé ültetett fa**, amely **idejében meghozza gyümölcsét**, † és **amelynek**

nem hull le a lomb-ja. * Boldogul *minden* dolgában.

Ezt követően figyeljük meg az I. tónus és az antifóna kapcsolódását segítő *differentiæ* sorát (a2, d, d2, d3, f, g, g2, g3):

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

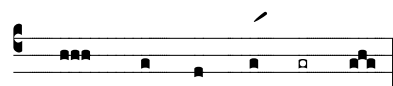

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
min-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
mín-den dol-gá- ban.

a go-no-szok ta- ná- csát,
a gú-nyo-ló-dók gyü-le-ke- ze- té- ben,
e- szé-ben for-gat-ja!
mín-den dol-gá- ban.

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.
Énekelj a szöveget kotta segítségével nélkül főként **d** terminációval:

⁴Nem így járnak a gonoszok, nem így, †
hanem úgy, miként a szálló por, *
amelyet elsodor a szél.

Cluny: Hic tonus orditur modulamina musica primus

Odo (kb. 945): Primum quaerite regnum Dei. („Először keressétek Isten országát.”)

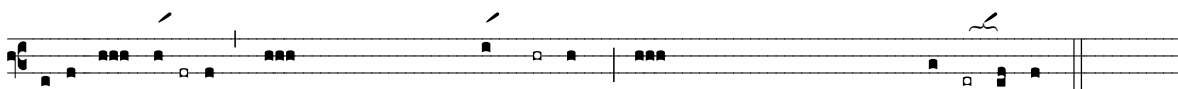
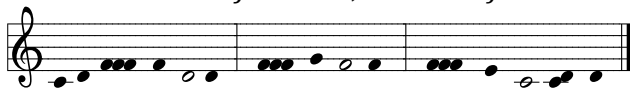
Cluny mindig két hangnemet tartott szeme előtt. Az I. tónus maga az alaphang. Ez különösen jól illik a fiatal férfiakhoz. Ebben a tónusban a férfias lendület jut kifejezésre. Érezhető benne valami a fiatal férfiak frissességéből és életerejéből. Odo apát ezt a hangnemet Isten országának kereséséhez kapcsolja. Ez a keresztény ember első és alapvető feladata. Jézus első szava ez volt: elközelgett Isten országa! A hegyi beszédben pedig azt mondja, hogy először Isten országát és igazságát kell keresnünk, és minden más megadatik nekünk hozzá (Mt 6,33). Odo apát számára tehát az első hang kifejezi, miről is szól igazán az éneklésünk: az éneklésben meg kell nyitnunk vitalitásunkat és ifjúi erőnket Isten előtt, hogy Isten uralkodhasson bennünk. Az éneklés által megnyílhatunk Isten országa felé. Az éneklésben Isten be akar hatolni a lelkünkbe, hogy azt az Ő Lelke határozza meg, és ne e világé.

Az I. tónus Isten országa utáni vágyódást fejezi ki. Ebben a hangnemben arról van szó, hogy az ember egész lelkével Isten országa felé forduljon. A hagyományban ezt a hangot a fiatal férfiakhoz kapcsolják. A fiatal férfiak ebben a hangnemben fejezik ki vágyódásukat Isten után. Számomra ez a hangnem valamiféle vágyódással teli tónust hordoz. Nem beteges vágyakozás ez, hanem a fiatal férfi vágyakozása az után, ami betölti a szívét. Ugyanilyen vágygal vágyik a fiatal férfi egy kedvesre – itt azonban ez a vágyakozás Isten felé irányul. Az I. tónus visszafogottságot hordoz magában, ugyanakkor valami könnyedséget is. Vágyódás és bizalom szólal meg benne. Az első hang lendületessége megmutatkozik az advent II. vasárnapjának Alleluja-versében: *Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi* (Örvendeztem, amikor ezt mondták nekem) vagy advent III. vasárnapi introitusának ujjongó örömeiben: *Gaudete in Domino semper* (Örüljete mindig az Úrban). A lélek felemelkedik, hogy egészen az Úrra irányuljon, és ifjonti örömmel járja az Úr útját.

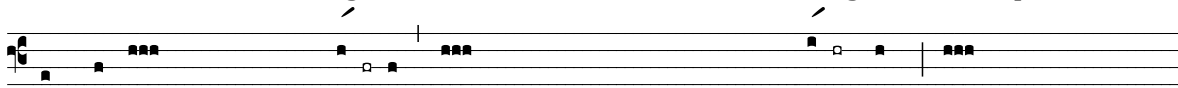
Advent IV. vasárnapjának introitusa, a *Rorate cæli* (Harmatozzatok, egek), szintén az első tónusban hangzik el. Ebben a dallamban a fiatalság vágyódása fejeződik ki a Megváltó eljövetele iránt (*A. Grün*).

Zs2

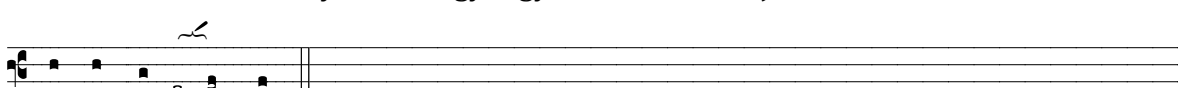
II. zsoltártónus = finális re, recitáció fa

¹Miért dühöngenek a nemzetek, * terveznek hiúságokat a népek?

²Fölkelnek a föld királyai, † egybegyűlnek mind a fejedelmek * az Úr ellen, s az ő

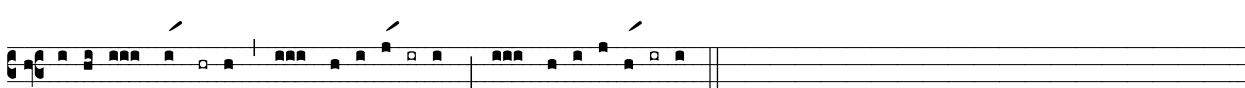
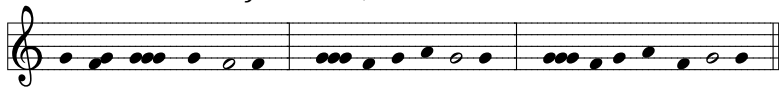

Fölkentje el-len:

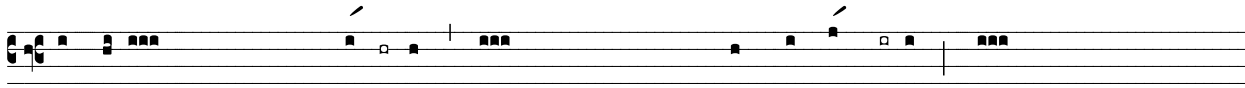

³»Szakítsuk széjjel láncukat, * igájukat rázzuk le magunkról!«

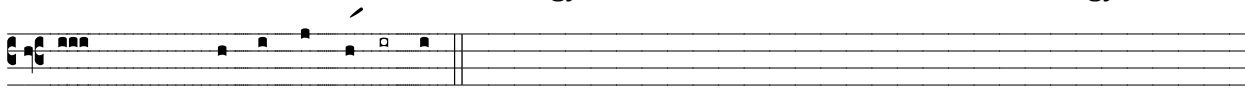
II* zsoltártónus = finális re, recitáció szo

⁶»Fölken-tem királyomat a Si-o-non, * az én szent hegyemen!«

⁷Hirdetem az Úr rendeletét. † Mert így szólt hozzám az Úr: * »Fiam vagy te, a mai

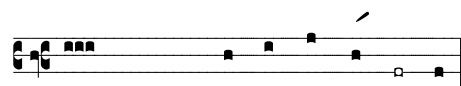

napon nemzettek téged.

A II* zsoltártónus d(g) terminációja mellett van még egy c(f) és az a(d) termináció:

napon nemzettek téged.

napon nemzette-lek té- ged.

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.
Énekeld a szöveget kotta segítsége nélkül tetszőleges terminációval:

II

⁷Hirdetem az Úr rendeletét. †

Mert így szólt hozzám az Úr: »Fiam vagy te, *
a mai napon nemzettek téged.

II*

⁷Hirdetem az Úr rendeletét. †

Mert így szólt hozzám az Úr: »Fiam vagy te, *
a mai napon nemzettek téged.

Cluny: Subsequor ptognus numero vel lege secundus (Az előzőt követem, számban vagy törvény szerint a második)

Odo: Secundum autem est simile huic (A második pedig hasonló ehhez) (Mt 22,39)

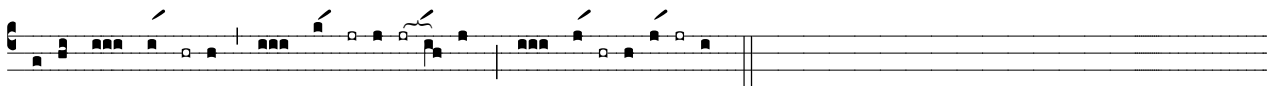
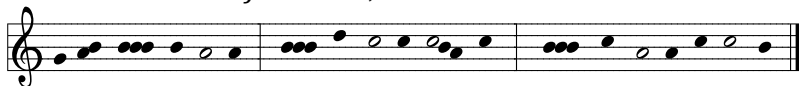
Clunyban a II. tónust a nőhöz kapcsolták. A férfi és nő polaritásáról van itt szó. A középkorban a nő az elmélyülő, a szemlélődő (kontemplatív) ember ősképeinek számított. Mária számos középkori ábrázoláson olvasó nőként jelenik meg. Nemcsak az angyali üdvözléskor olvas, hanem az ágyon fekvő, amikor a gyermeket világra hozza, sőt még a számon is, amikor Egyiptomba menekül: magába fogadja Isten Igéjét. Befogadja Isten szavát, és attól várandós lesz. Ezt a minőséget hordozza Cluny szerint a második hang. Megnyit minket Isten Igéje előtt, hogy az egyre mélyebben hatoljon belénk. Elmélkedik az Igén, hogy az kibontakoztathassa bennünk gyógyító erejét. Odo ezt a hangnemet a második parancsolathoz kapcsolja: a felebaráti szeretet parancsához. Mondhatnánk tehát: míg az I. tónus a lelket Istenhez emeli, a II. tónus az embertársak felé fordítja. A nő természeténél fogva mélyebb érzékenységgel rendelkezik az emberi kapcsolatok iránt. Így a második hang célja, hogy a fiatal férfi Isten iránti vágyát a földre hozza, és összekösse azt a felebarát iránti szeretettel. Mária, a szemlélődő nő, egyúttal az az asszony is, aki érzékenyen észleli az emberek szükségleteit. Erről tanúskodik János evangélista elbeszélése a kánai menyegzőről. Mária az átváltozás anyja. Megérzi, hol van szükség átalakulásra ahhoz, hogy az ember békében élhessen önmagával és Istennel.

Saját tapasztalatom szerint a II. tónus inkább egy objektív hang, amely életünk polaritásait fejezi ki. A liturgiában sokféle témához használják. Leggyakrabban az élet olyan szemléléséről van szó, amilyen az valójában. Mindig jelen van benne a feszültség Isten és ember, férfi és nő, ég és föld, szeretet és agresszió, világosság és sötétség között.

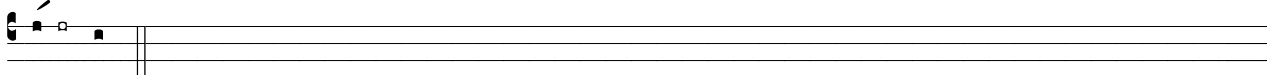
II. tónusban éneklik a karácsony előtti O-antifónákat. Nehéz egységes hangulatot társítani a II. tónushoz. Az O-antifónákban inkább a lélek befogadó oldala szólal meg. A lélek be akarja fogadni azt, aki jön, hogy megszabadítson minket. Karácsony éjszakai miséjén az introitus és a graduále is a II. tónusban csendül fel. Ez inkább egy nyugodt hangnem, amely a karácsony misztériumát szemléli: a párbeszédet Isten és Fia között, aki értünk emberré lett. Vízkeresztkor is a II. módusban csendül fel az introitus, amelyben a király eljövételét csodáljuk (A. Grün).

Zs3

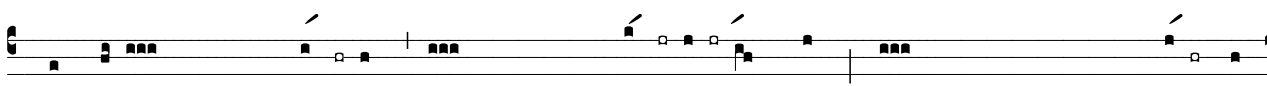
III. zsoltártónus = finális mi, recitáció ti

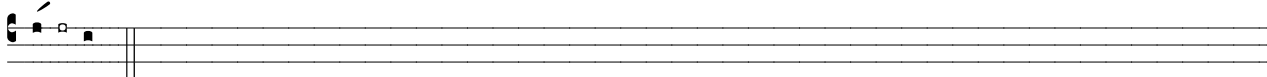
⁶A-lud- ni tértem, s álomba merül-tem, * és felébredtem, mert az Úr fölkarolt

en-gem.

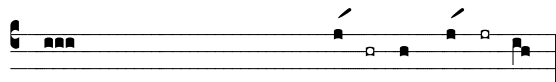

⁷Nem félek ezernyi nép- től, † amely körös-kö- rül rám tör. * Kelj fel, Uram, szabadíts meg,

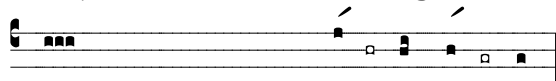

Istenem!

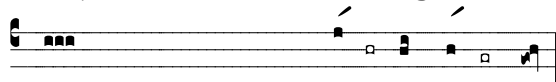
A III. zsoltártónus **b=h** terminációja mellett van még **a, g** és **a2** termináció:

Kelj fel, Uram, szabadíts meg, Istenem!

Kelj fel, Uram, szabadíts meg, Istenem!

Kelj fel, Uram, szabadíts meg, Istenem!

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.
Énekeld a szöveget kotta segítségével tetszőleges terminációval:

⁵Hangos szómmal az Úrhoz kiáltottam, *
s szent hegyéről meghallgatott engem.

Cluny: Tertius impingit Christumque resurgere pingit (A harmadik út, és Krisztus feltámadását festi meg)
Odo: Tertia dies est quod haec facta sunt (Harmadnap, amikor mindezek történtek) (vö. Lk 24,21)

Cluny szerint a III. tónus belső feszültséget hordoz. Egyrészt bűnbánatra indít, másrészt a Feltámadottat állítja elénk. Tehát ez egy olyan tónus, amely az ember belső nyomorúságának érzését összekapcsolja a feltámadás misztériumával. A feltámadást nem pusztán az élet győzelme feletti ujjongásként értelmezi, hanem válaszként az

ember szorongásaira, magányára, kétségbeesésére, tehetetlenségére és ürességére. A Feltámadott képe be akar hatolni lelkünk sötétségébe és félelmeibe, hogy azokat átalakítsa és meggyógyítsa.

A feltámadás témáját az antifónák is megerősítik, amelyeket Odo és kortársai a III. tónushoz kapcsolnak. Mindig a harmadik napra utalnak, amelyen Krisztus feltámadt. Odo itt az emmauszi tanítványok szavait idézi, amelyeket szomorúságukban és csalódottságukban mondanak Jézusnak. Így Odónál is mindkét pólus megjelenik: a kétségbeesés és a remény, a sötétség és a világosság, a megmerevedés és az élet halál feletti győzelme. A III. tónus egy igen zaklatott, felfokozott tónus. Az emberi lélek minden mélységét átjárja és ábrázolja. A latin *impingere* szó jelentése többek között: „ütni, csapni, üzni”. A III. tónus mintegy „üzi” a lelket Isten felé. Tele van belső zavarokkal, amelyeket Isten elé viszünk.

Számomra a III. tónus különösen is kifejezi azt a tapasztalatot, hogy Isten a szegény segítője és támasza. A nagyböjti időszak egyik III. tónusú graduáléja az Istenről mint a szegények segítőjéről énekel (*adiutor pauperum*). Nagyböjt III. vasárnapjának graduáléja így ezt modnja: „*In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmabuntur et peribunt a facie tua*” (Midőn visszavonulsz ellenségem elől, megrendülnek és elenyésznek színed elől). Ez egy nagyon felkavaró graduále. Mégis, végső soron mindig Isten segítsége áll a középpontban, az a segítség, amelyet nyomorúságunkban ad nekünk, és Jézus győzelme, aki feltámadásával minden lelki ellenségünk felett diadalmaskodik.

A nagyböjti időszak számos graduáléja III. tónusban szólal meg. Ezek az énekek a szegény ember nyomorúságát viszik bele a feltámadás ígéretébe, abba az ígéretbe, amely képes megváltoztatni szenvedésünket és nyomorúságunkat (*A. Grün*).

IV

⁸Több örömet öntöttél szívembe, *
mint amikor a búza és a bor bőven terem.
⁹Éppen azért békében alszom és
megnyugszom, †
mert te, Uram, különösen *
megerősítettél a reménységben engem.

IV*

⁸Több örömet öntöttél szívembe, *
mint amikor a búza és a bor bőven terem.
⁹Éppen azért békében alszom és
megnyugszom, †
mert te, Uram, különösen *
megerősítettél a reménységben engem.

Succedit quartus simulans in carmine planctus (A negyedik következik, és énekben siralmat utánoz)

Quarta vigilia venit ad eos (A negyedik őrváltás idején jött hozzájuk) (vö. Mk 6,48)

A IV. tónust Clunyban, és más korabeli írásokban is, temetési énekekkel hozzák kapcsolatba. A lélek bánatát fejezi ki. Ugyanakkor ez a hangnem ünnepélyességet is hordoz. A IV. tónus a halál melankóliájára utal, de egyúttal túl is lép azon Jézus feltámadásába vetett hittel. A középkorban a temetéseken haláltáncokat is tartottak, melyek a halál fölötti győzelmet jelenítették meg.

Cluny-i Odo apát a Márk 6,48-ra emlékeztet. A tanítványok fáradoznak, mert ellenszél fúj. És Jézus a negyedik őrváltás idején megy el mellettük a tengeren. A tanítványok azt hiszik, szellemet látnak, és félelmükben felkiáltanak. De Jézus bátorítja őket: „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” (Mk 6,50) Aztán beszáll a bárkába, és a szél elcsitul.

A IV. tónus tehát a halálfélelem legyőzése, és annak az Istenbe vetett bizalomnak a hirdetése, amely még a halált is legyőzi. A negyedik hang az emberi lélek zűrzavarába hatol, a gyász és félelem mélységeibe, hogy ott, a lélek legmélyén reményt és vigaszt ébresszen. Ahogy Jézus beszáll a bárkába, és a vihar elcsendesül, úgy akarja ez a hang is lecsendesíteni zaklatott lelkünket, hogy az megnyugodva, lecsillapodva álljon meg a sokszor érthetetlen Isten misztériuma előtt.

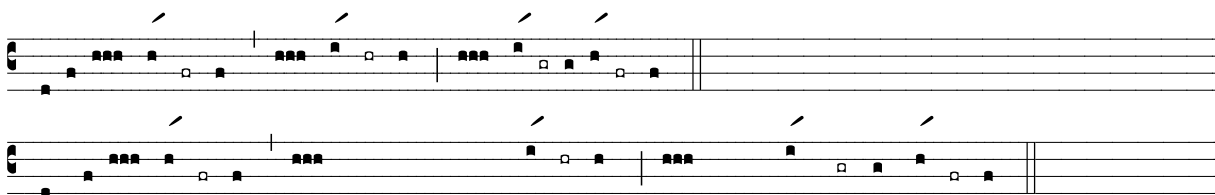
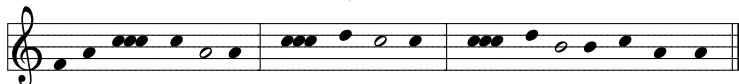
A húsvéti introitust IV. tónusban éneklik – ez aligha véletlen. Godehard Joppich egyszer úgy fogalmazott, hogy ebben az introitusban még érezni lehet a nagypénteki könnyek jelenlétét. Még nem a nagy ujjongás hangzik fel, hanem a gyász halk és lassú átalakulása reménnyé és bizakodássá. Számomra azt jelenti, hogy húsvétkor eltemetjük régi létünket – azt, amely kizárólag a földi dolgokból, sikerből és elismerésből merítette önazonosságát; új emberként kelünk fel, olyan emberként, aki ismeri a lélek mélységeit, mégis hisz abban, hogy a szeretet erősebb a halálnál, és hogy a feltámadás fénye a legmélyebb sötétséget is be tudja világítani.

A húsvéti üzenet nem egy „tökéletes világba” hangzik bele, hanem az emberi gyászba és félelembe. Húsvét nem menekülés az eufóriába, hanem egy csendes átváltozás az emberi lélek mélyén, annak szakadékaival és törékenységgel együtt.

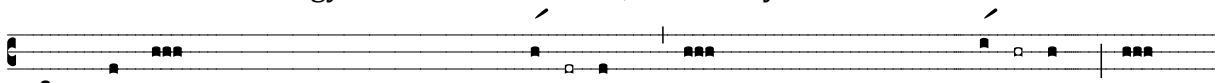
A IV. tónusban éneklik a karácsonyi és húsvéti ünnepélyes offertoriumokat is. Ezekben is érezhető az a csodálkozó meditáció, amely az Ige megtestesülésének és a teremtés Jézus feltámadása általi átváltozásának misztériumát szemléli (A. Grün).

Zs5

V. zsoltártónus = finális fa, recitáció do

³Méltasd figyelmedre kiáltásomat, * én királyom és én Istenem!¹

⁴Mert hozzád intézem imádságomat, U-ram, † halld meg hajnalban szavamat, * korán

reggel eléd állok és rád vetem pil- lantá- som.

A V. zsoltártónus a terminációja mellett van még a2 termináció:

én királyom és én Istenem!

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.
Énekelj a szöveget kotta segítségével tetszőleges terminációval:

¹²De örvendezzenek azok, akik benned bíznak, †
oltalmazd őket és megdicsőülnek benned, *
akik szeretik neved.

¹³Mert te, Uram, az igazakat megáldod, *
jóakarodat pajzsként borítod rájuk.

Cluny: Ostendit quintus quam sit quisquis tumet imus (Az ötödik megmutatja, milyen alacsonyan van, aki felmagasztalja magát)

Odo: Quinque prudentes intraverunt (Az öt okos szűz bement)

Tunstede: Auditum solita est mulcere modestia quinti Lapsos spe recreat; tristia corda levat (Az ötödik hang szerénysége szokás szerint megnyugtatta a hallgatót; reményt ad az elesetteknek, felemeli a szomorú szíveket)

A clunyi hagyományban az V. tónus leírása némiképp különös: azt mondják róla, hogy megmutatja, milyen mélyre zuhan az, aki felfuvalkodik. De lehet úgy is értelmezni, hogy az ember, aki mélyen lent van, az V. tónusban a menny legmagasabb csúcsai felé emelkedik.

Sokan az V. tónust optimista hangnemnek tartják, amely reményt ad az elesetteknek, és könnyebbé teszi a szomorú szíveknek.

Odo apát ezt a hangnemet az öt okos szűz példázatával hozza kapcsolatba, akik bemennek a menyegzőre, hogy a Völégénynek énekeljenek. Így az V. tónus mindig megnyitja a mennyek kapuját. Amikor ez a tónus felcsendül, meghívást kapunk, hogy a mennyei liturgiára gondoljunk, és csatlakozzunk hozzá. Ez a hangnem kapcsolatot

¹ Az V. tónusú zsoltározás esetében már láthatjuk is a latintól eltérő magyar nyelvű hangsúlyozás problematikáját.

teremt a földi liturgia és a mennyei istendicséret között. Kitarja előttünk a menyegzős terem ajtaját, és egy pillantást enged Isten tróntermébe. Belesimulunk az angyalok és szentek örök dicséretébe.

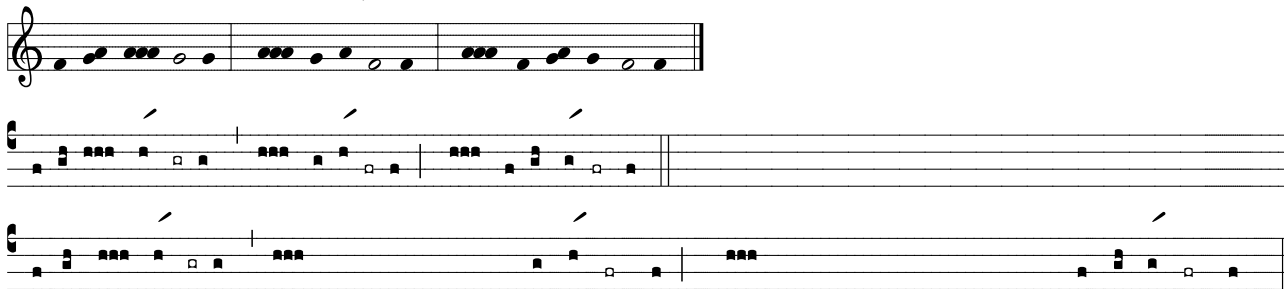
Az V. tónus a szeretet hangja is. A szűzekkel együtt kifejezzük csodálatunkat az iránt a szeretet iránt, amely mélyen összeköt minket egymással és Istennel. Az V. tónus tehát megnyitja szívünket Isten örömére, és földi életünket megnyitja a mennyek felé. A mennyre vetett pillantás megkönnyíti a földi lét terhét.

V. tónusban találjuk a templomszentelés ünnepének gradualéját. Ebben az énekes merészen tekint a mennyekbe, ahol az angyalok kara áll Isten trónusa körül, és énekel neki. Az V. tónus együtt zengi az angyalok dicséretét, meghaladja a földi szomorúságot, és a szívet Istenhez emeli, aki a mennyekben trónol. Ez a hangnem pillantást enged abba a beteljesülésbe, amely ránk vár.

Tunstede, aki a hangnemeknek saját értelmezést is adott, úgy tartotta, hogy az V. tónus felvidíti a szomorú szíveket (*A. Grün*).

Zs6

VI. zsoltártónus = finális fa, recitáció la

²Uram, ne feddj meg bosszúságodban, * és ne fenyíts meg engem haragodban.

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

³Könyörülj rajtam, Uram, †
mert erőtlenség vagyok, *
gyógyíts meg, Uram, mert csontjaim remegnek.

Cluny: Si cupis affectum pietatis respice sextum (Ha a jámborság érzelmi világára vágysz, tekintsd a hatodikra)
Odo: Sexta hora sedit super puteum (A hatodik órában ült le a forrásnál) (vö. Jn 4,6 – Jézus a kútnál a samariai asszonnyal)

A VI. tónus a hívő ember bizalmát tükrözi. Cluny hagyománya szerint ebben a hangnemben a jámborság lényege nyer kifejezést: az Isten jóságába és irgalmába vetett bensőséges bizalom. Ez egy affektív, érzelmekkel átitott vallásosság, amely kifejezi az Isten iránti szeretetünket és bizalmunkat. Itt, a liturgikus énekben az érzelmek is helyet kapnak – nem zavaró elemként, hanem mint az istenkapcsolat valódi megnyilvánulásai.

Odo apát a VI. tónust Jézus és a samariai asszony beszélgetéséhez köti (Jn 4). Ez a jelenet a hatodik órában történik, és a beszélgetés középpontjában az élet vize áll, amelyet Jézus ígér az asszonynak – s ez a víz a hívő emberben szökellő forrássá alakul, amely az örök életre fakad. Ez a beszélgetés szeretetteljes és gyengéd, és a lélek legmélyebb vágyairól szól: az élő víz iránti szomjúságról és a beteljesítő szeretet utáni sóvágrásról.

A VI. tónus e bensőséges, gyógyító és megnyitó párbeszéd zenei megfelelője. A misztikus hagyományban Jézusnak a samariai asszonnyal folytatott beszélgetése a lélek és Krisztus misztikus találkozását jelképezi. Így amikor a VI. tónust éneklünk, Jézus a mi lelkünkhöz szól, megmutatja nekünk az élő vizet, amely bennünk fakad és életet ad.

A VI. tónus mély istenbizalmat fejez ki, azt az élményt, hogy Isten hordoz bennünket. Lehetővé teszi, hogy az érzelmeink hangot kapjanak Krisztusban, és így mélyíti az istenkapcsolatunkat. Amikor zsoltárokat éneklünk ebben a hangban, szívünk egyre mélyebben gyökerezik Istenben.

Különösen jelentős, hogy húsvétkor a communio (áldozási ének) VI. tónusban hangzik el: „Mert a mi húsvéti bárányunk, Krisztus, feláldoztatott, ezért tartsunk ünnepet.” Ez a hangnem megengedi számunkra, hogy örömmel éljünk, hogy megünnepeljük az életet. Ugyanakkor a gyászmisék introitusa is VI. tónusban van!

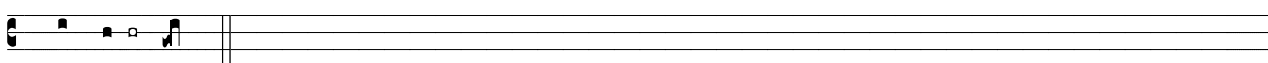
Ez azt tükrözi, hogy a középkori egyház spiritualitása nem a fájdalom elfojtását kereste, hanem azt akarta, hogy a legnagyobb gyászban is felragyogjon Isten szeretetétbe vetett bizalom – az a hit, hogy Isten szeretete minden szomorúságot át tud alakítani, és hogy a halálon is győz az élet (A. Grün).

Zs7

VII. zsoltártónus = finális szó, recitáció ré

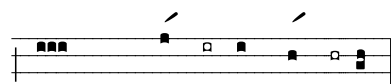

U-ram, én Istenem, † **ben**-ned **re**-mélek! * Ments meg **minden** **üldöz**őmtől és **szabadíts**

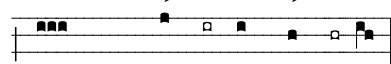

meg **en**- gem,

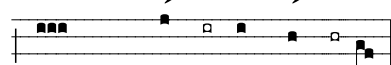
A VII. zsoltártónus **d** terminációja mellett van még **c**, **c2** és **a** termináció

és szabadíts meg **en**- gem,

és szabadíts meg **en**- gem,

és szabadíts meg **en**- gem,

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.
Énekeld a szöveget kotta segítségével tetszőleges terminációval:

³hogy mint az oroszán, ellenségem szét ne tépjen, *
mert nincsen, aki megmentene!

Cluny: Insinuat flatum cum donis septimus alium (A hetedik hang bensőségesen beárasztja a Lélek leheletét az ajándékokkal)

Odo: Septem sunt spiritus ante thronum (Hét lélek áll a trón előtt) (vö. Jel 1,4; 4,5 – a hét Lélek vagy a Szentlélek hét ajándéka a trón előtt)

A VII. tónus egy örvendező, felfelé ívelő, mennyei hangnem, amely a lélekbe árasztja Isten ajándékait – különösen a Szentlélek ajándékait. Ez a hangnem örömet és tágasságot hoz a lélekbe, megnyitja azt Isten jelenlétére és az isteni öröme.

A VII. tónus a hét lélekkel és a hét angyallal van összekötve, akik Isten trónja előtt állnak és készen állnak, hogy megfújják hét trombitájukat (vö. Jel 8). Emiatt nevezik a VII. tónust gyakran „angyali tónusnak” is. Ez különösen karácsonykor válik hangsúlyossá, hiszen a karácsonyi örömhírt az angyal hozza el, és ezt a hangnemet használják az ünnepi liturgiában.

A VII. tónus tehát:

- jubiláló – örvendező, ünneplő hang,
- magasba emelkedő, sokszor nagy hangterjedelmet jár be,
- fentről jövő üzenetet közvetít: az ég dicsősége lecsendesül az emberi szívbe.

Ez a hangnem az angyalok énekét hozza a földre, és minden érzést Isten öröméhez igazít. A karácsonyi introitus(bevonulási ének) „Puer natus est nobis” (Gyermek született nekünk) is ebben a hangnemben hangzik el. A VII. tónus kedveli az oktávokat – ezt a zenei hangközt kihasználva még inkább kifejezi az istenélmény transzcendenciáját és bensőségességét.

A „Gloria in excelsis Deo”, az angyalok éneke a pásztoroknak, szintén VII. tónusban hangzik el karácsonykor – mintegy beteljesítve az égi-liturgikus ünneplést, amely az emberi világba ereszkedik.

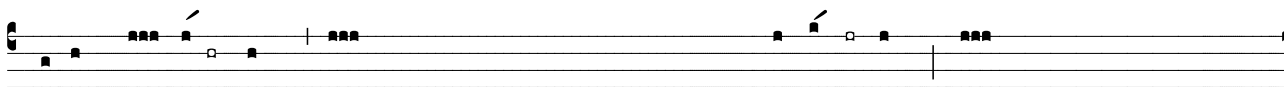
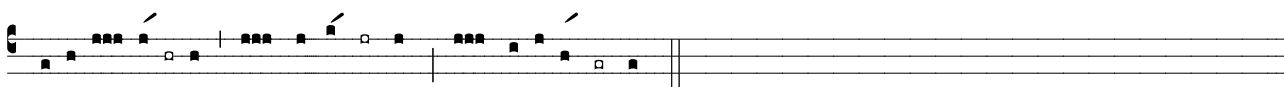
Ugyanez a hangnem kíséri a Mennybemenetel ünnepének introitusát is: „Viri Galilæi, quid admiramini aspicientes in cælum?” (Galileai férfiak, miért álltok ott az égre nézve?) Ez a kérdés megnyitja az eget, mint életünk végső célját, s egyúttal emlékeztet, hogy Krisztus felment, de nem hagyott minket magunkra.

Pünkösdkor pedig a hetedik hang kíséri a communiót: „Factus est repente de cælo sonus...” (Hirtelen zúgás támadt az égből...) – vö. ApCsel 2

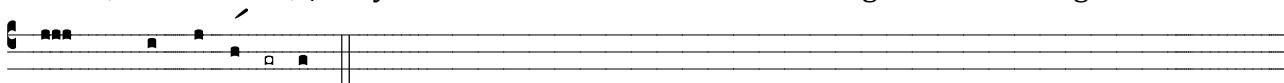
A Szentlélek áttöri a lélek bezártságát, bénultságát és megnyitja Isten szeretete előtt. A VII. tónus tehát a Szentlélek mozgása, az isteni öröm és tágasság zenei kifejezése (*A. Grün*).

Zs8

VIII. zsoltártónus = finális szó, recitáció dó'

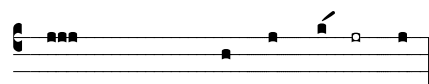

²Uram, mi U- runk, † Milyen csodálatos neved szerte a vi-lágon! * Hisz az egeknél fensé-

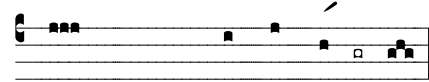

geőbb dicső-sé- ged.

A VIII. zsoltártónus g terminációja mellett van még c és g2 termináció:

fenségebb di-cső-sé- ged.

fenségebb di-cső-sé- ged.

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

Énekelj a szöveget kotta segítségével anélkül, hogy tetszőleges terminációval:

³Kisdetek és csecsemők szájával †
hirdetteted dicséretedet ellenségeid előtt, *
hogy tönkre tedd az ellenséget s a bosszúra kelőt.

Cluny: Octavus sanctos omnes docet esse beatos (A nyolcadik azt tanítja, hogy minden szent boldog és üdvözült)
Odo: Octo sunt beatitudines (Nyolc boldogság van) (vö. Mt 5,3–10: a hegyi beszéd boldogságmondásai)

A VIII. tónus a boldogság és az üdvösség hangneme. A cluny-i hagyomány szerint arra tanít bennünket, hogy Isten minden szentjét boldoggá és üdvözültté teszi – és ebbe a boldogságba minden ember meghívást kapott! Ez a hangnem a teljesség és az örök beteljesedés zenéje.

Odo apát a nyolc boldogságra utal, amelyek Jézus tanítása szerint az üdvösséghez vezető nyolc ösvényt mutatják be. Így a VIII. tónus bevezet bennünket az evangéliumi életművészetbe, abba az életformába, amelyben a Szentírás szava élővé és hatékonyvá válik bennünk. Ebben a hangban a boldogság nem pusztán érzés, hanem Isten ígéreteinek beteljesedése.

A VIII. tónus sokszor az „örök nyolcadik napról” is szól:

- A nyolcadik nap, amely nem ismeri az estét, az örökkévalóság képe a keresztény hagyományban;
- Húsvét nyolcadik napja (a nyolc napos ünnepi idő lezárása) utal a végső beteljesedésre, az örök életre, ahol az ember részesül Krisztus feltámadásában.

Ezért a VIII. tónus:

- a végső cél zenéje – az üdvösség és a feltámadás hangja,
- az örök boldogság felé mutat,
- ugyanakkor meghívás is: élni az evangélium szerint, a boldogságok útján járni, hogy részünk lehessen ebben az ígértben.

Bár a nyolcadik tónus dallamilag hasonlít a II-hez, lelki tartalma mégis más. Míg a II. tónus a megtisztulás és bűnbánat hangja, addig a VIII. tónus a megtisztult lélek öröme, az üdvösség nyugalma, a földi egyszerűség és a mennyei ígéret találkozása.

Ez a hangnem gyakran csendül fel az élet szemlélésének pillanataiban – például a zsolozsma végén, ünnepi záróénekekben, amikor a földi életünket a mennyei perspektíva felől szemléljük. A VIII. tónus megtisztítja és megdicsőíti a hétköznapi, és rámutat arra, hogy Isten örök életté tudja alakítani a legegyszerűbb életet is (A. Grün).

Összefoglaló

A nyolc gregorián hangnem lelki jelentése

A középkori Cluny monostorában nem csupán a gregorián dallamokat őrizték és gazdagították, hanem mély spirituális-teológiai értelmezést is társítottak az egyes zenei hangnemekhez. A nyolc hangnem így nem csupán zenei forma, hanem lélekmozgás, imádságos út, amely bevezet Isten misztériumába.

I. tónus – *A megtérés csendje*

„Primum... – Az első a keresők hangja”

A bűnbánat, a keresés, az Istenhez való visszatérés hangja. A lélek csendes szomjúságát és sóvárgását hordozza, amely Isten irgalmát keresi. Ez a hang kíséri az első lépéseket a megtérés útján.

II. tónus – *A belső megtisztulás*

„Secundus planctum... – A második a siralomé”

A bűnbánat elmélyül, a könnyek hangja ez. A lélek felismeri saját nyomorúságát, és őszinte fájdalommal tér meg. Ugyanakkor a remény is megszületik benne: a tisztulás után Isten kegyelme megérinti.

III. tónus – *A feltámadás paradoxona*

„Tertius impingit... – A harmadik megráz, s Krisztust mutatja”

A belső küzdelem és a feltámadás ereje egyesül. A tónus a bűn sötétsége és a feltámadás világossága közötti feszültséget közvetíti. A lélek kiáltása és Isten válasza találkozik benne.

IV. tónus – *A vigasztalás és elcsendesedés*

„Quartus simulans planctus... – A negyedik a panaszéneket utánozza”

A gyász és szorongás hangja, amelyet Krisztus békéje oszlat el. A tanítványok viharos éjszakája a Genezáret taván, majd a Mestertől jövő „Ne féljete!” – ez a hang a vihar lecsendesülésének lelki tapasztalata.

V. tónus – *A felemelkedés és a mennyei öröm*

„Quintus ostendit... – Az ötödik megmutatja a felemelkedést”

Az elbukott újra felemelkedik. A szelíd öröm, a remény és a dicsőség hangja. Az öt bölcs szűz menyegzős öröme, a menny kapujának megnyílása: ez a hang felemel és megvigasztal.

VI. tónus – *A bizalom és a forrás*

„Sextus affectum... – A hatodik a bizalmat önti belénk”

Az élő víz forrásának hangja. A Jézussal való találkozás öröme, amelyből szeretet, gyógyulás, bizalom fakad. Ez a hangnem megmutatja, hogy Isten otthonra lelhet a lelkünkben.

VII. tónus – *Az angyalok öröme*

„Septimus flatum... – A hetedik a Szentlélek leheletét hozza”

Az öröm és a kitárulkozás hangja. A menny hangjai, az angyalok ujjongása, a betlehemi énekek zengése. A Szentlélek átszellemítő öröme betölti a lelket. Az ember ujjongva dicsőít.

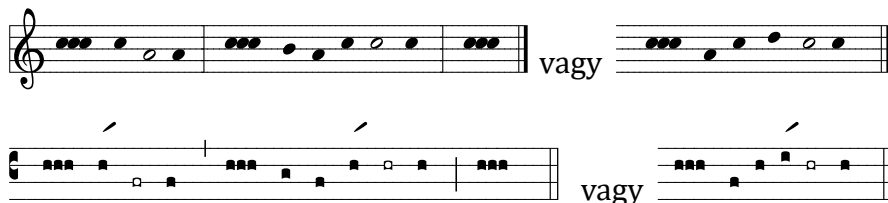
VIII. tónus – *A beteljesedés és a boldogság*

„Octavus sanctos... – A nyolcadik a boldog szentekről tanít”

Az örök boldogság, az isteni ígéret beteljesedésének hangja. A nyolc boldogság, a nyolcadik nap – az örökkévalóságba nyíló kapu. Ez a hang arra hív, hogy életünket az örök világosság felé irányítsuk.

Zs9

C zsoltártónus = finális és recitáció do

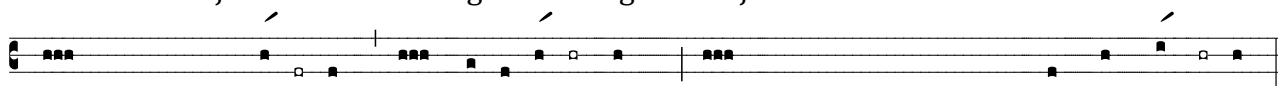

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

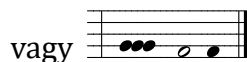
¹Miért maradsz, Uram, oly távol tőlem? *

Miért rejtőzködsz a szükség és szorongatás idején?

²A gonosz kevélyke- dik, † üldözi a sze- gényt; * Fogják meg őket saját kigondolt terve-ik!

D zsoltártónus = finális és recitáció ré (transzponálva szo)

Az Úrban **bí**zom én. Hogyan mondhatjá-tok **ne**- kem: Menekülj a hegyekbe, mint a **ve**- réb!

Feladat

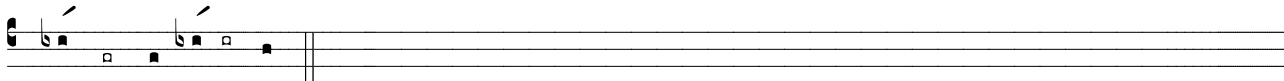
Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

²Mert íme a bűnösök kifeszítették az íjat, †
a húrra illesztették nyilaikat, *
          hogyan lenyilazzák a sötétben az egyenes szívűeket.

E zsoltártónus = finális és recitáció e (la)

²Segíts meg, **U-** ram, † mert **pusztulnak** a **szen-** tek, * az **emberek** fiai között a **hűség**es

megfogyatko- zott.

Feladat

Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

⁷Az Úr szava tiszta szó, †
tűzben megpróbált ezüst, salaktól elválasztva, *
          hétszeresen megtisztítva.

Zs10

Tonus «peregrinus»

²**U**ram, **teljes** **szí-**vemből **dicsérlek**, * **hirdetem** minden **csodatet-te-det**.

Feladat

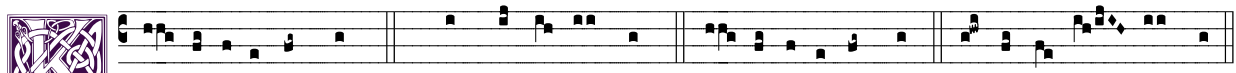
Jelöld a szövegben található szóhangsúlyokat például zöld aláhúzással és a zenei hangsúlyokat piros színnel.

³Örvendezem és ujjongok benned, *
          zsoltárral dicsőítem, ó Főlséges, nevedet!

Ordinarium missae XVIII
in fériis advéntus et quadragésimæ et ad missam pro defúntis
(advent és nagyböjt köznapjaira és gyászmisékre)

1.

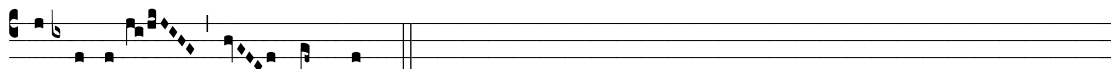
y- ri-e e-léi-son. *ij.* Chris-te e- léi-son. *ij.* Ky-ri-e e-léi-son. Ky-ri- e e- léi-son.

Feladat: igyekezz meghatározni a dallam módusát. Vigyázz, a tétel transzponálva van! Számolj egy kvintet le vagy kvartot föl, és megkapod a megfelelő finálist!

Gyászmiséken:

y- ri-e e- léi-son. *ij.* Christe e- léi-son. *ij.* Ky-ri-e e- léi-son.

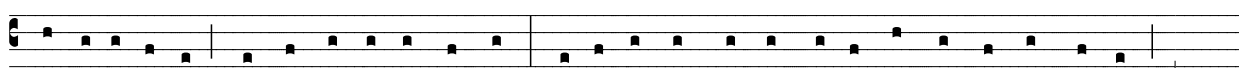
Ky-ri-e e- léi-son.²

Feladat: 1. igyekezz meghatározni a dallam módusát: határozd meg a finálist és a tenort/tubát! 2. Milyen szerkezeti jellemzője van a két Kyrie tételnek?

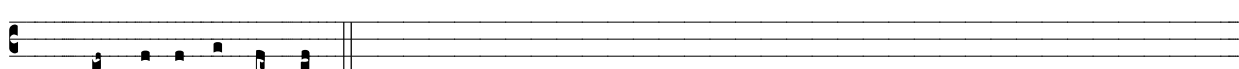
2.

antus, sanctus, sanctus Dó-mi-nus De-us Sá-ba-oth. Ple-ni sunt cœ-li et ter-ra

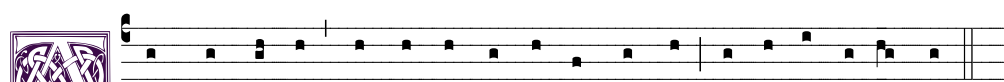

gló-ri-a tu- a. Ho-sánna in ex-cél-sis. Bene-díctus qui ve-nit in nó-mi-ne Dó-mi-ni.

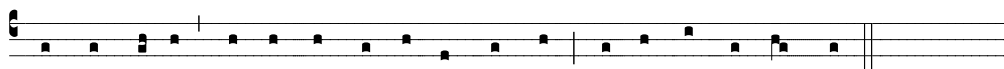

Ho-sánna in ex-cél-sis.

3.

gnus De- i, qui tol-lis peccá-ta mundi: mi-se-ré-re no-bis. *ij.*

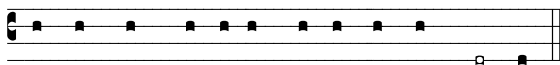
Agnus De-i, qui tol-lis peccá-ta mundi: do-na no-bis pa-cem.

² A római szertartásrend rendkívüli formájában szorosan kapcsolódik a *Requiem* kezdetű introitushoz.

Olvasmánydallamok

4.

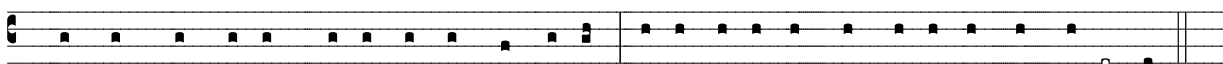
I. olvasmány (ószövetségi vagy az Apostolok Cselekedetei) egyszerű dallam (tonus simplex)

Olvasmány I-zajás prófé-ta könyvéből.

Ez a tónus így hajlik ta-go-lás e-se-tén, † és ilyen módon végző- dik. A kérdő mondat
1 2 3

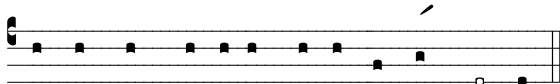
minden- kor három szótagon így végződik? A be-fe-je-ző mondat i-migyen zá- rul.

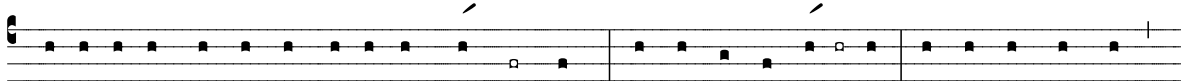
℣. Ez az Isten i- gé- je! ℞. Is-tennek legyen há- la!

5.

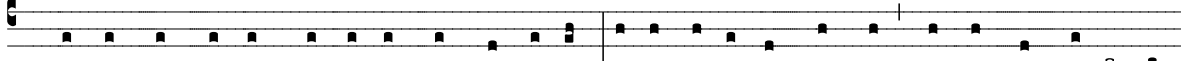
Választható tónus ünnepekre és főünnepekre

Olvasmány I-zajás prófé-ta könyvéből.

Ez a tónus így hajlik a-mikor szüksé- ges, † és így ta-go-zó- dik. A kérdő mondat
1 2 3

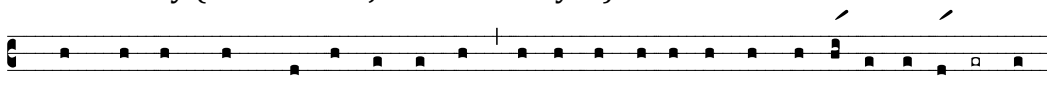
mindenkor három szótagon így végződik? A be-fe-je-ző mondat i-migyen zá- rul.

℣. Ez az Isten i- gé- je! ℞. Is-tennek legyen há- la!

6.

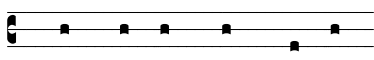
II. olvasmány (levelek és a Jelenések könyve)

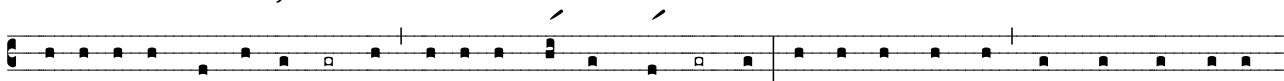
Szentlecke Szent Pál a-postolnak a ko-rintu-si-akhoz írt első le-velé-ből.

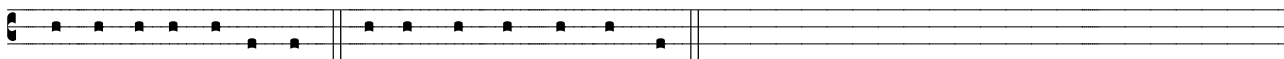
Szentlecke Szent Pé-ter

Szentlecke Szent Ja-kab

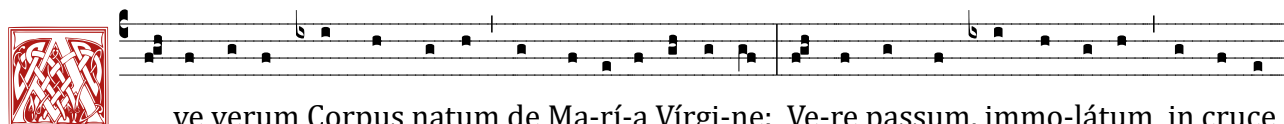
Ez a tónus így ta-go-zó-dik, és ilyen módon végző-dik. A kérdő mondat minden-kor három
1 2 3

szótagon így végződik? A be-fe-je-ző mondat i-migyen zá- rul.

Ÿ. Ez az Isten i- gé- je! Ŗ.Is-tennek legyen há- la!

7.

ve verum Corpus natum de Ma-rí-a Vírgi-ne: Ve-re passum, immo-látum in cruce

pro hómine. Cuius latus perfo-rá- tum flu-xit aqua et ságuine: Esto nobis prægustá-tum

mortis in e-xámine. O Ie-su dul-cis! O Iesu pi- e! O Ie- su fi-li Ma-rí- æ!

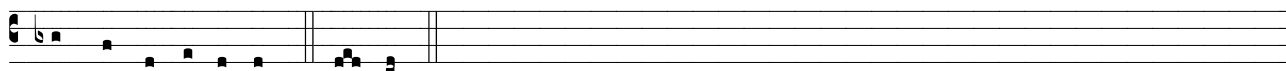
Üdvöz légy, a Szűz Máriától született Test! Valóban szenvedett, feláldozva az emberért.
Kinek megnyílt oldalából víz és vér fakadt. Légy nekünk erősség a halál próbáján!
Ó, édes Jézus! Ó, kegyes Jézus! Ó, Jézus, Mária fia!

Feladat: állapítsd meg az antifóna zenei szerkezetét! Melyek a visszatérő motívumok, amelyek megkönnyítik a dallam megjegyzését?

8.

sa-lu-tá-ris hósti-a quæ cæ-li pándis ós-ti-um, bel-la præmunt hostí- li- a, da ró-

bur, fer au-xí-li-um. A-men.

Ó, üdvösséges áldozat, ki megnyitod az ég ajtaját, vad háborúk tombolnak, adj erőt, hozz segítséget!

Uni trinóque Dómino
sit sempiterna glória,
qui vítam sine término,
nobis dónet in pátria. Amen.

Egy s három Istennek, legyen örök dicsőség, aki végnélküli életet ad nekünk a hazában. Ámen.

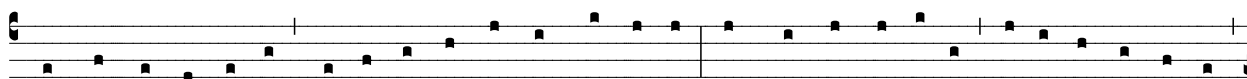
9. Memoriter

Időszaki Mária-antifónája

Advent 1. vasárnapjától az Úr megkeresztelkedésének ünnepéig bezárólag

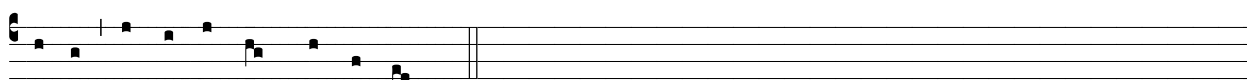
I-ma Redemptó-ris Mater, quæ pérví-a cæ-li porta manes, et stel-la ma-ris,

succúr-re ca-dénti, súrge-re qui cu-rat, pó-pu-lo: Tu quæ ge-nu-ís-ti, Natú-ra mi-ránte,

tu-um sanctum Ge-ni-tó-rem, Virgo pri-us ac posté-ri-us, Gabri-é-lis ab o-re sumens il-lud

A-ve, pecca-tó-rum mi-se-ré-re.

Megváltó jóságos Anyja, ki nyitva tartott mennyei kapu maradsz, és tenger-csillag. Segíts a bukott, fölkelni törekvő népnek! Te, aki a természet csodálkozására szüled szent Teremtődöt. Szűz előbb és utána is; Gábrriel szavára fogadtad az Üdvöt – irgalmazz a bűnösöknek!

2. évfolyam tananyaga

Recitatív dallamok, himnuszok, alleluják

1. Éjszakai (Éjféli) szentmise előtti Kalenda (tonus simplex)

e-cember havának negyedik hetében, annak huszonötödik napján. Számptalan év-

századdal a vi-lág terem-té-se u-tán, midőn kezdetben Isten megalkotta az e-get és a földet,

és az embert saját képmásá-ra formálta; Sok-sok évszázaddal az-u-tán, hogy az ö-zönvizet

köve-tő-en a Fölséges a felhőkbe szivárványt helyezett, a szövetség és a bé-ke je-lét; a hu-

szon-egyedik évszázadban attól kezdve, hogy Ábrahám, hitbé-li atyánk el-indult Ur vá-ro-sá-

ból, a kálde-usok földjé-ről; a tizenharmadik évszázadban, ami-kor Izra-el népe, Mózes ve-

ze-té-sé-vel, kivonult Egyiptomból; az ezredik év körül, amikor Dá-vidot királlyá kenték, a

Dá-ni-el prófé-ta által megjövendőlt hatvanötödik évhétben; a százkilencvennegyedik o-lim-

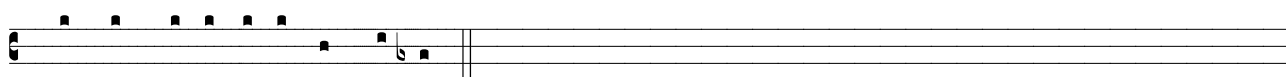
pi-a é-vé-ben; Ró-ma a-la-pí-tá-sá-nak hétszázötvenkettedik esztende-jében; Octa-vi-a-nus

Augustus császár u-ralkodá-sának negyvenkettedik é-vében; amikor az egész világot bé-ke

járta át: Jézus Krisztus, örök Is-ten és az örök Atya Fi-a, el-jö-ve-te-lé-vel legkegyesebben a

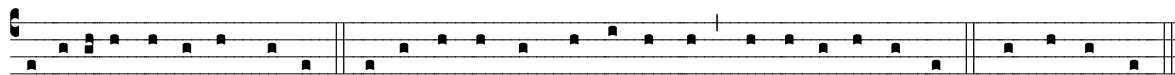
világot megszentelni a-karván; a Szentlélektől fogantatott, és kilenc hónappal a fogantatás

u-tán a jú-de-a-i Betlehemben megszületett Szűz Má-ri-á-tól, emberré lett: a mi Urunk, Jézus

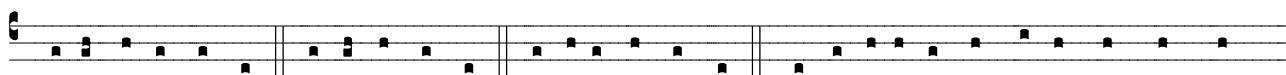

Krisztus szüle-té-se test szerint.

2. XV. Gloria

ló-ri-a in excélsis De-o et in terra pax homí-ni-bus bonæ voluntá-tis. Laudámus te,

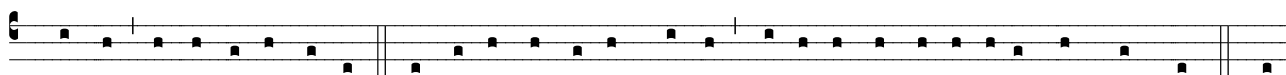
bene-dí-cimus te, ad-o-rá-mus te, glori-fi-cá-mus te, grá-ti-as á-gi-mus ti-bi propter mag-

nam glóri-am tu-am, Dómi-ne Deus, Rex cælés-tis, De-us Pater omní-potens. Dómi-ne Fi-li

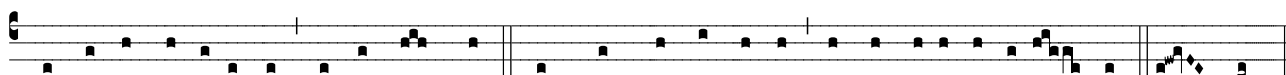
u-ni-gé-ni-te, Ie-su Christe, Dómi-ne Deus, Agnus De-i, Fí-li-us Patris, qui tol-lis peccá-ta

mundi, mi-se-ré-re nobis; qui tollis peccá-ta mundi, súsci-pe depreca-ti-ó-nem nostram. Qui

sedes ad délixteram Patris, mi-se-ré-re nobis. Quóni-am tu so-lus Sanctus, tu so-lus Dóminus,

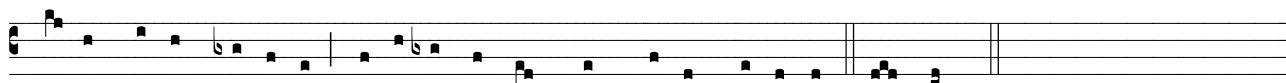

tu so-lus Altíssimus, Ie-su Christe, cum Sancto Spí-ri-tu: in gló-ri-a De-i Pa-tris. A-men.

3. Aquinói Szent Tamás himnusza

dó-ro te de-vó-te, latens Dé-i-tas, quæ sub his fi-gú-ris ve-re lá-ti-tas; ti-bi se cor

meum totum subji-cit, qui-a te contemplans totum de-fi-cit. A-men.

*Áhítattal imádlak, rejtőző istenség, ki e szent jelekben igazán jelen vagy;
Szívem egészen átadom tenéked, mert szemlélve téged, gyengül az elme.*

2. Visus, tactus, gustus in te fállitur, sed audítu solo tuto créditur.

Credo quidquid dixit Dei Fílius; Nil hoc verbo veritátis vérius.

*Látás, tapintás, ízlelés csalódhat, de a hallás által biztos hit fakadhat.
Hiszem, amit mondott Istennek Fia, nincs igazabb szó az ő szavánál ma.*

3. In cruce latébat sola déitas, at hic latet simul et humánitas,

ambo tamen credens atque cónfitens, peto quod petívit latro pœnitens.

*A kereszten csak az istenség rejtett, itt azonban rejlik emberi tested.
Hiszem mindkettőt, vallom szívből és hittel, kérem, amit kért a bűnbánó lator.*

4. Plagas sicut Thomas non intúeor: Deum tamen meum te confíteor.

Fac me tibi semper magis crédere, in te spem habére, te dilígere.

*Sebhelyeid, miként Tamás, nem szemlélem, de Istenemnek vallak, hittel, mélyen.
Add, hogy mindig jobban higgyek tebenned, Téged reméljelek, s szeresselek egyre inkább.*

5. O memoriále mortis Dómini! Panis vivus, vitam præstans hómini!

Præsta meæ menti de te vívere, et te illi semper dulce sápere.

*Ó, az Úr halálának emlékezete! Élő kenyér, ember életét adod!
Add nékem, hogy lelkem belőled éljen szüntelen, és ízéd örökké édesnek leljen.*

6. Pie Pelicáne, Jesu Dómine, me immúndum munda tuo ságuine:

cujus una stílla salvum fácere totum mundum quit ab omni scélere.

*Kegyes Pelikán, Jézus, Urunk, moss meg engem véred tiszta vizében.
Mert egyetlen cseppje elég, hogy üdvözüljön tőle az egész világ.*

7. Jesu, quem velátum nunc aspício, oro, fiat illud quod tam sítio:

ut te reveláta cernens fácie, visu sim beátus tuæ glóriæ. Amen.

*Jézus, akit most fátyol alatt látok, add, amit szomjazom, amit hőn óhajtok:
Hogy színed szemlélve, leplezetlen voltában, dicsőségéd lássam, boldogan, szememmel. Ámen*

4. Ave Maria (időszaki Mária-antifóna)

ve Ma-rí- a, grá-ti-a plena, Dóminus tecum, benedíc-ta tu in mu-li- é-ri-bus, et
bene-díctus fructus ventris tu-i, Ie-sus. Sancta Ma-rí- a, Mater De-i, o-ra pro no-bis pec-ca-
tó-ribus, nunc et in ho-ra mortis nostræ. Amen.

5. Mária-himnusz

ve maris stella, De-i mater alma, atque semper virgo, Fe-lix cæ-li porta.
A-men.

Üdvöz légy, tenger csillaga, Isten édesanyja, és mindenkor szűz, mennyek boldog kapuja.

2. Sumens illud Ave Gabriélis ore,
funda nos in pace, mutans Evæ nomen.

Fogadván az Ave-t Gábrriel szájából, alapozz meg minket a békében, megváltoztatva Eva nevét.

3. Solve vincla reis, profer lumen cæcis,
mala nostra pelle, bona cuncta posce.

Oldd fel a bűnösök kötelékeit, hozd elő a világosságot a vakoknak, űzd el bajainket, könyörögj minden jóért.

4. Monstra te esse matrem, sumat per te precem
qui pro nobis natus tulit esse tuus.

Mutasd meg, hogy anya vagy, fogadja általad az imát, aki értünk született és elviselte, hogy fiad legyen.

5. Virgo singuláris, inter omnes mitis,
nos culpis solutos mites fac et castos.

Páratlan Szűz, mindenek között szelíd, minket, bűneinktől szabadokat tedd szelíddé és tisztává.

6. Vitam præsta puram, iter para tutum,
ut vidéntes Jesum semper collætémur.

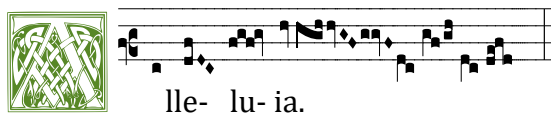
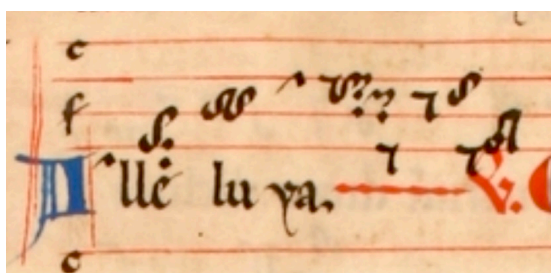
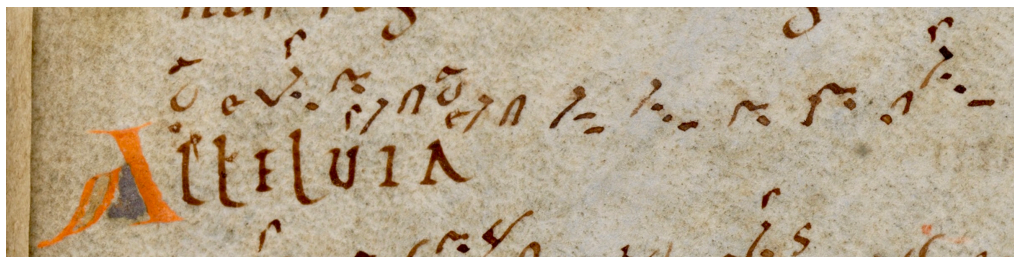
Adj tiszta életet, készíts biztos utat, hogy Jézust látva örökké együtt örvendezzünk!

7. Sit laus Deo Patri, summo Christo decus,
Spíritui Sancto tribus honor unus. Amen.

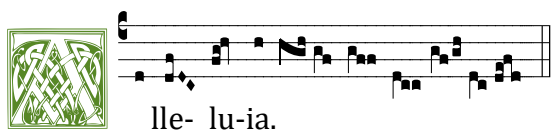
Légyen dicséret az Atyának, Krisztusnak a legfőbb tisztelet, a Szentléleknek: háromnak egy tisztelet. Ámen.

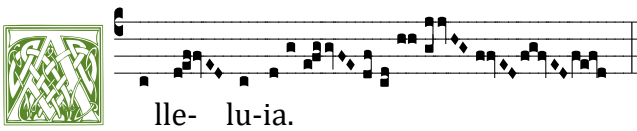
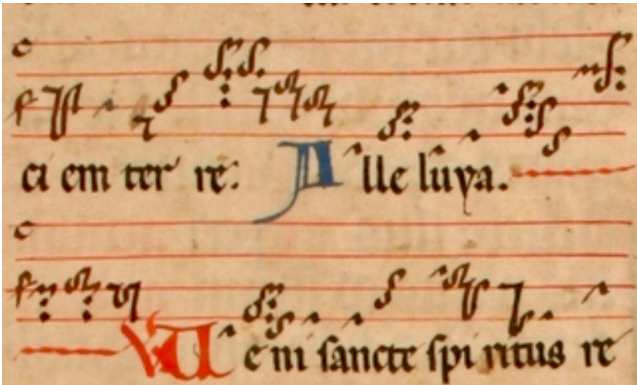
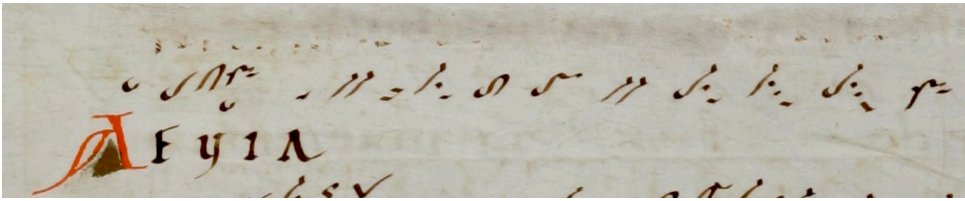

6.

1. módus: Alleluia *Crucifixus* E 121,359; MNS 147r

ÉE:

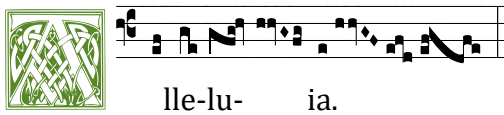
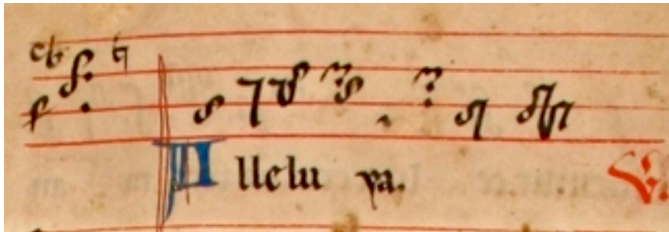
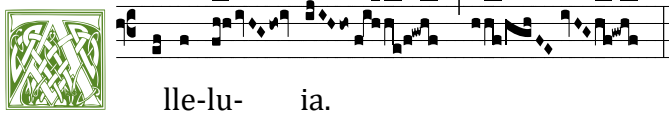
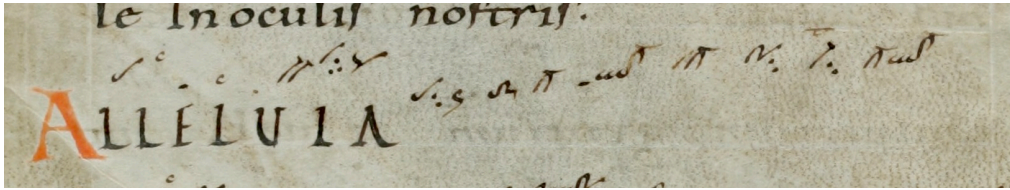

2. módus: Alleuia *Veni Sancte Spíritus* SG 376,296; MNS 168r

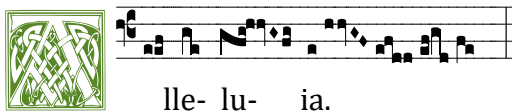
ÉE:

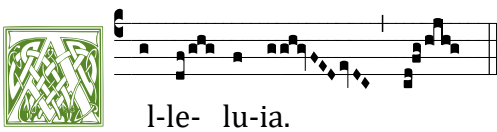
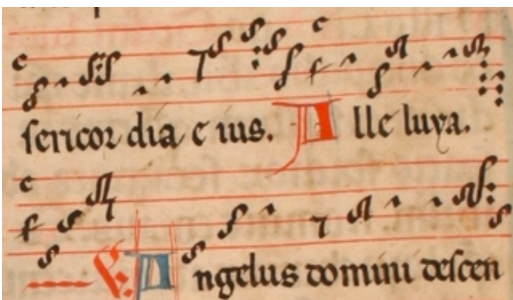
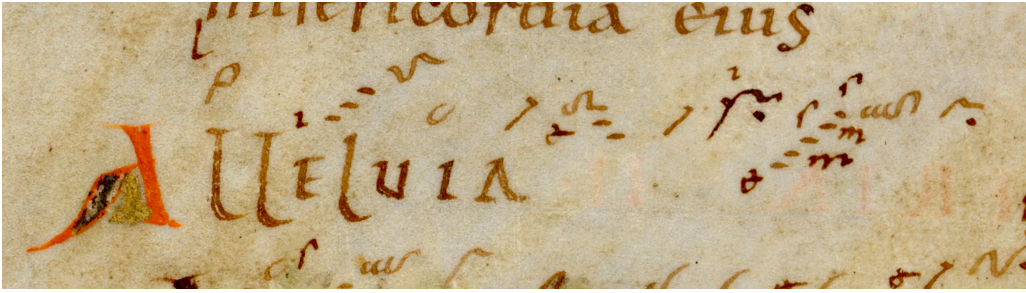

2. módus: *Dominus regnavit, decorem* C39; MNS 11v (! találd meg a lényeges különbséget !)

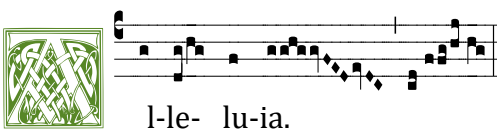

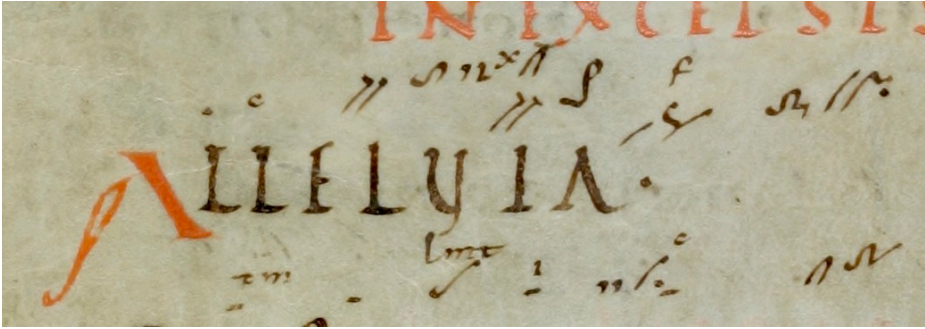
ÉE:

8. módus: Alleluia *Angelus Domini*

ÉE:

8. módus: Alleluia *Confitemini* C 106, KA, EE

7.

Credo III

re-do in u-num De-um, Patrem omni-po-téntem, factó-rem cæ-li et terræ, vi-si-bí-
li-um óm-ni-um et in-vi-si-bí-li-um. Et in u-num Dóminum Ie-sum Christum, Fí-li-um De-i
u-ni-gé-ni-tum. Et ex Patre na-tum an-te ómni-a sæ-cu-la. Deum de De-o, lumen de lú-
mine, Deum verum de De-o ve-ro; gé-ni-tum non fac-tum, consubstanti-á-lem Patri, per
quem ómni-a fac-ta sunt; qui propter nos hómi-nes et propter nostram sa-lú-tem descén-
dit de cæ-lis, et incarná-tus est de Spí-ri-tu Sancto ex Ma-rí-a Vír-gi-ne, et ho-mo factus
est; cru-ci-fí-xus é-ti-am pro nobis sub Pónti-o Pi-lá-to, passus et sepúl-tus est, et re-
sur-ré-xit térti-a di-e, se-cúndum Scriptúras, et ascéndit in cæ-lum, sedet ad dexte-ram
Pa-tris; et í-terum ventúrus est cum gló-ri-a, iu-di-cá-re vivos et mórtu-os, cuius regni
non e-rit fi-nis. Et in Spí-ri-tum Sanctum, Dóminum et vi-vi-fi-cántem, qui ex Patre Fi-li-ó-
que procé-dit, qui cum Patre et Fí-li-o simul ad-o-rá-tur et conglo-ri-fi-cá-tur; qui lo-cú-tus
est per prophé-tas. Et unam, sanctam, cathó-li-cam et a-postó-li-cam Ecclé-si-am. Con-fí-
te-or unum baptísma in re-mis-si-ó-nem pecca-tó-rum. Et expécto resurrecti-ó-nem mor-

8. Memoriter

a-ter noster, qui es in cæ-lis: sancti-fi-cé-tur nomen tu-um; advé-ni-at regnum tuum;

fi-at vo-lúntas tu-a, sicut in cæ-lo, et in terra. Panem nostrum co-ti-di- ánum da nobis

hó-di-e; et di-mít-te no-bis dé-bi-ta nostra, si-cut et nos di-mít-ti-mus de-bi-tó-ri-bus nos-

tris; et ne nos in-dúcas in tenta-ti- ó-nem; sed lí-be-ra nos a ma-lo.³

³ et ne nos inducas in tentationem (szír pesitta: וְלֹא תַעֲלֶן לְפָנֵינוּ; héber: וְלֹא תַעֲלֶן לְפָנֵינוּ). Görögül ez a szöveg így szerepel Máté evangéliumában: καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. A héber ige: תְּבִיאֵנוּ (tevi'enu). Lexikális alak: תְּבִיאַ (hevi') – hoz, elhoz, behoz, bevisz; igeforma: hif'il (okoztató, műveltető); I. szám, 2. személy, hímnem – *te hozd* + Tárgyas igerag: -נוּ = *minket*; funkció: felszólító/tiltó mód jövő idővel kombinálva – „ne hozz be minket...” Tehát a „vígy” itt a „hozni, bevezetni” igéből származik, és nem annyira „vezetésről” szól, hanem arról, hogy valaki eljut egy helyzetbe, idegen akaratból.

A szír pesitta ige: תַּעֲלֶן (te'elan). Lexikális alak: עָלַל ('alal) – bemenni, bevezetni; Jussziv-parancsoló mód, I. szám, 2. személy, egyszerű jövő + Többes szám tárgyas igerag -ן (-an) végződés: 1. személy többes szám (*minket*). Itt a szó gyökere a "bemegy/bevezet" jelentést hordozza. Szó szerint: „ne vezess be minket” – tehát inkább „vezetés” jelenik meg, de helyzetbe vagy állapotba való bevezetesként.

A görög ige: εἰσενέγκῃς (eisenenkēs); lexikális alak: εἰσφέρω (eispheō) – bevinni, behozni (εἰς be + φέρω hoz, visz); igeidő: aoristos (egyszeri befejezett esemény); mód: alárendelt kívánság vagy tiltás; 1. szám 2. személy + tárgy: ἡμᾶς = *minket*. Itt a szó egyértelműen „bevinni, belevezetni” jelentésű. A „vígy” fordítás nagyon pontos, hiszen nem kísérést vagy útmutatást, hanem „valaminek a hatókörébe juttatást” jelent.

A három nyelv mindegyike **nem szó szerinti térbeli vezetést** („utazni valahová”), hanem **lelki/erkölcsi állapotba való bekerülést** fejez ki: „ne engedd, hogy belekerüljünk a kísértésbe/próbatételbe”.

Isten senkit nem kísért: „Senki se mondja, amikor kísértést szenved, hogy „Isten kísért”, mert Istent nem lehet rosszra kísértetni, és ő sem kísért senkit.” (Jak 1,13; vö. Jak 1,12.14-15; Sír 15,11-13). Az ószövetségi szóhasználatban: próbára tenni. vö. Ter 22,1. Pál pedig megerősíti: „Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten pedig hűséges, és nem engedi meg, hogy erőtlökön felül szenvedjete kísértést, hanem a kísértéssel együtt a szabadulást is megadja, hogy elviselhessétek” (1Kor 10.13). A szöveg értelme: **ne engedd, hogy a (végső) próbatételekben elszakadjunk tőled!** (vö. Mt 24,22)

9. Memoriter (Tantum ergo... Genitori...)

ange, lingua, glo-ri-ó-si Córpo-ris mysté-ri-um, Sanguinísque pre-ti-ó-si, Quem in

mundi pré-ti-um Fructus ventris ge-ne-ró-si Rex ef-fú-dit gén-ti-um. A- men.

*Zengd, (ó) nyelv, a dicsőséges Test misztériumát, és a drága Vérét,
melyet a világ váltságdíjaként, a nemes méh gyümölcse, a nemzetek Királya ontotta.*

Nobis datum, nobis natus Ex intácta Vírgine,
Et in mundo conversátus, Sparso verbi sémine,
Sui moras incolátus Miro clausit órđine.

*Nékünk adatott, értünk született az érintetlen Szűztől,
és a világban időzött, az ige magvát hintve el,
ittlétének idejét csodálatos rendtartásban zárta le.*

In supré^mæ nocte cœnæ Recumbens cum frátribus
Observáta lege plene Cibis in legálibus,
Cibum turbæ duodénæ Se dat suis mánibus.

*Az utolsó vacsora éjszakáján leheveredve testvéreivel,
teljesen megtartva a törvényt a törvényes eledelben,
a tizenkét fős seregnek magát adta saját kezeivel.*

Verbum caro, panem verum Verbo carnem éfficit:
Fitque sanguis Christi merum, Et si sensus déficit,
Ad firmándum cor sincérum Sola fides súfficit.

*Az Ige testté lévén, a valós kenyeret testté tette szavával;
és Krisztus vérévé válik a (tiszt) bor, és ha az érzékek elégtelenek is,
az őszinte szív megerősítésére egyedül a hit elegendő.*

Tantum ergo sacraméntum Venerémur cérnuí:
Et antíquum documéntum Novo cedat rítui:
Præstet fides suppleméntum Sénsuum deféctui.

*Ezért e nagy szentséget leborulva tiszteljük:
és a régi rendelkezés átadja helyét az új szertartásnak:
a hit adjon kiegészítést az érzékek hiányosságának.*

Genitóri, Genitóque Laus et jubilátio,
Salus, honor, virtus quoque Sit et benedíctio:
Procedénti ab utróque Compar sit laudátio. Amen.

*A Szülőnek és Szülöttnek (az Atyának és Fiúnak) legyen dicséret és ujjongás,
üd, tisztelet, hatalom is és áldás legyen:
a mindkettőtől származónak legyen egyenlő dicséret. Ámen.*

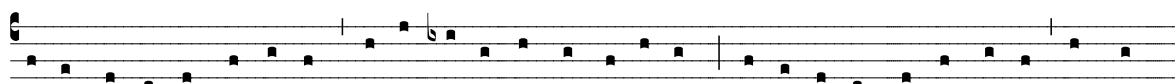

10. Passió – Werner Alajos, *Négy passió*, SzIT, Budapest**11.**

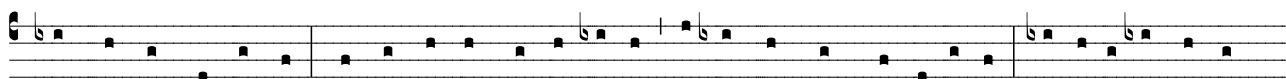
Exsultet – Római Misekönyv 271-280. old.

12. Memoriter**Időszaki Mária-antifóna**

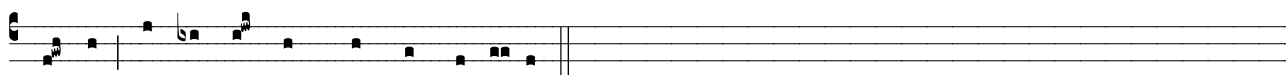
Az Évközi 1. hét hétfőjétől Nagyhét szerdájával bezárólag

ve Re-gí-na cæ-lórum, a-ve Dómi-na Ange-lórum. Salve radix, salve porta, ex qua

mundo lux est or-ta: Gaude Virgo glo-ri- ó-sa, super omnes spe-ci-ó-sa: va-le o valde de-

có- ra, et pro no-bis Christum ex-ó-ra.

*Üdvöz légy, egek Királynője, üdvözlégy, angyalok Asszonya.**Üdv néked, gyökér! üdv néked, kapu! amelyből a világra a világosság támadt!**Örvendezz, dicsőséges Szűz, aki mindenkinél szebb vagy,**Isten véled, ó igen ékes, és könyörögj érettünk Krisztushoz!*

3. évfolyam

Hebdomada Sancta – Nagyhét

Dominica in Palmis de passione Domini

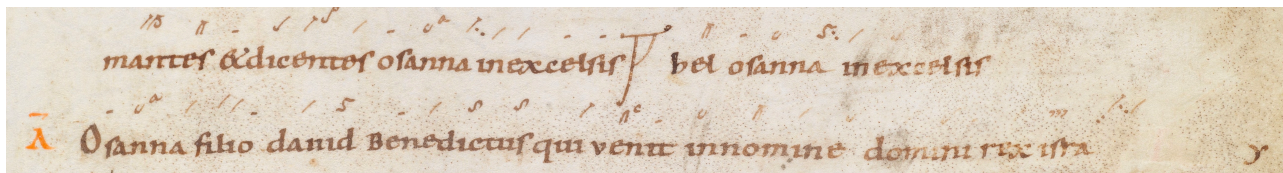
Virágvasárnap az Úr szenvedéséről

Megemlékezés Urunk bevonulásáról Jeruzsálembe

1.

Amíg a pap a helyszínrre ér, énekeljük:

VII.

osán-na fí-li-o Da-vid: bene-díc-tus qui venit in nó-mi-ne Dó-mi-ni

Rex Is- rá- el: Hosán-na in ex-cél-sis.⁴*Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jó.**Izrael királya, hozsanna a magasságban!*

Zsolt 117 (118)

^{1b}*Confitémini Dómino, quóniam bonus, **
quóniam in sæculum misericórdia eius. Ant.

vagy

^{1b}*Magasztaljátok az Urat, mert jó, **
mert irgalma örökkévaló! Ant.

²²*A kő, amelyet az építők elvetettek, **
szegletkővé lett. Ant.

²³*Az Úr műve ez, **
csodálatos a mi szemünkben. Ant.

Az Úr Isten világosított meg minket. *

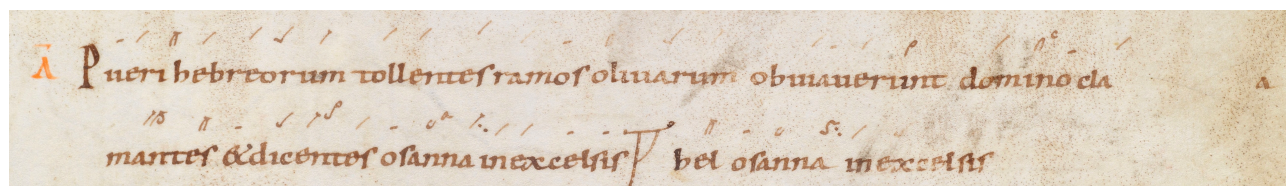
²⁷*Álljatok sort az ünnepi lombokkal, egészen az oltár szarváig. Ant.*

²⁸*Istenem vagy te, hálát adok neked, **
Istenem vagy te, magasztallak téged. Ant.

⁴ H 175

2.

Az ünnepi menet során ezeket az antifónákat énekeliük:

u-e-ri Hebræ-ó-rum, tolléntes ramos o-li-várum, ob-vi-a-vérunt Dó-mi-no

clamán-tes, et di-cén-tes: Ho-sánna in ex-célsis.⁵

A zsidóknak gyermekei pálmaágakat vivén kezükben,
integettek az Úrnak kiáltozva és mondták: Hozsanna a magasságban!

Zsolt 23 (24)

^{1b}Dómini est terra et plenitúdo eius, *
orbis terrárum et qui hábitant in eo. Ant.

vagy

^{1b}Az Úré a föld s ami azt betölti, *
a földkerekség és minden lakója. Ant.

²Mert ő alapította a tengerekre, *
s a folyók fölé ő állította. Ant.

³Ki mehet fel az Úr hegyére? *
Ki állhat meg az ő szent helyén? Ant.

⁴Az, akinek keze ártatlan, akinek szíve tiszta, †
aki magát hiúságra nem adja, *
s nem tesz hamis esküt. Ant.

⁵Az ilyen áldást nyer az Úrtól, *
s irgalmat Istentől, oltalmazójától. Ant.

⁶Ez azok nemzedéke, akik őt keresik, *
akik Jákob Istenének arcát keresik. Ant.

⁷Tárujjatok fel, hatalmas kapuk, †
tárujjatok fel, örök kapuk, *
hadd vonuljon be a dicsőség királya! Ant.

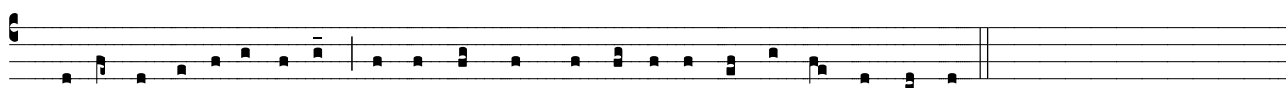
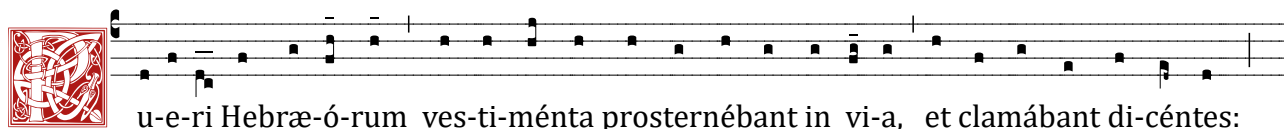
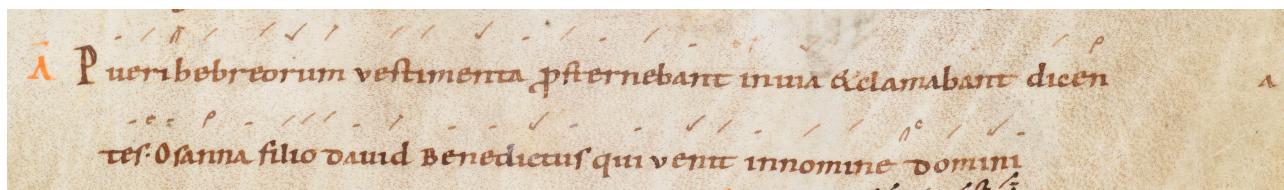
⁸Ki az a dicsőség királya? †
Az erős és hatalmas Úr, *
a harcban hatalmas Úr. Ant.

⁹Tárujjatok fel, hatalmas kapuk, †
tárujjatok fel, örök kapuk, *
hadd vonuljon be a dicsőség királya! Ant.

¹⁰Ki az a dicsőség királya? *
A seregek Ura, ő a dicsőség királya. Ant.

⁵ H 175

3.

Hosánna fí-li-o David: be-ne-dí-ctus qui venit in nó-mi-ne Dó-mi-ni.

*A zsidóknak gyermekei ruhákat terítettek az útra és kiáltozva mondták:
Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön.*

Zsolt 46 (27)

Omnes gentes, **pláudite** mánibus, *
iubiláte Deo in voce exsultati^onis.

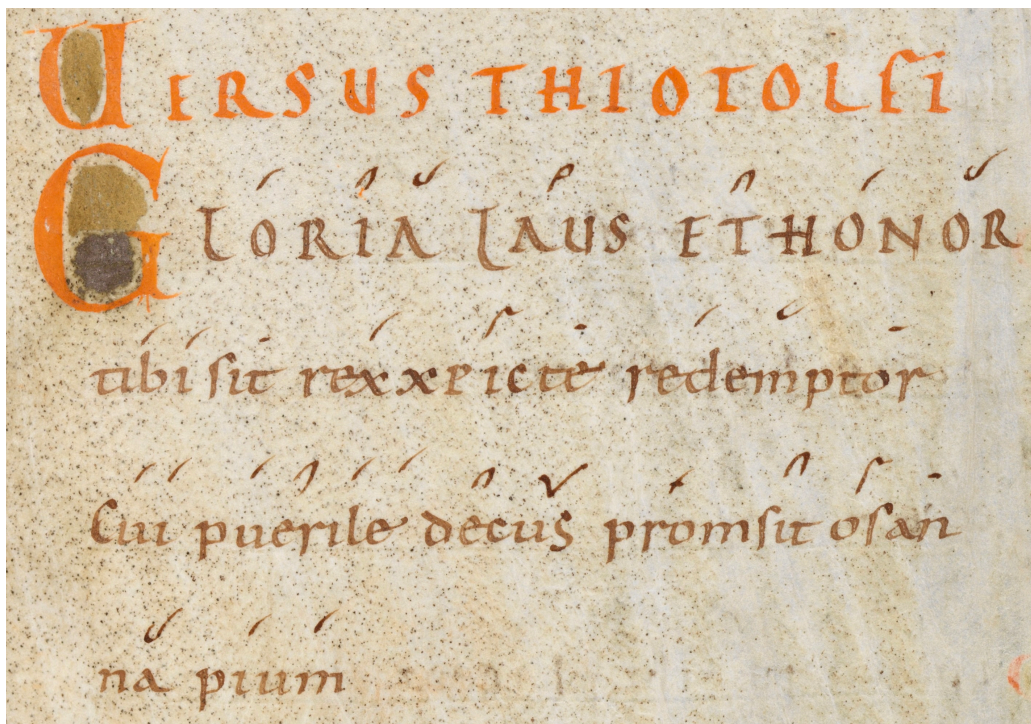
vagy

- ²Tapsoljatok **mindnyáján**, **nemzetek**, *
örvendezetek Istennek ujjongó **szóval**, Ant.
- ³mert **az** Úr felséges, **rettenetes**, *
hatalmas királya ő az egész **földnek**. Ant.
- ⁴**Alánk** vetette a **népeket**, *
lábunk alá a **nemzete**ket. Ant.
- ⁵Kiszemelte nekünk **örökségünket**, *
Jákob ékességét, melyben kedvét **leli**. Ant.
- ⁶Ujjongás közepette felvonul az Isten, *
harsonazengés között **az** Úr. Ant.
- ⁷Zengjétek Istennek, **zsoltárt zengjétek**, *
zengjétek királyunknak, **zengedezzétek**. Ant.
- ⁸Mert Isten az egész föld **királya**, *
zengjétek **bölcsességgel**. Ant.
- ⁹Isten uralkodik a **nemzete**ken, *
s ül szent trónusán **az Isten**. Ant.
- ¹⁰Egybegyűlnek a népek fejedelmei Ábrahám Istenének **népével**, †
mert az Istené a föld **pajzsa**: *
s igen **fenséges** ő. Ant.

4.

Kórus:

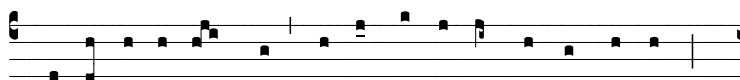
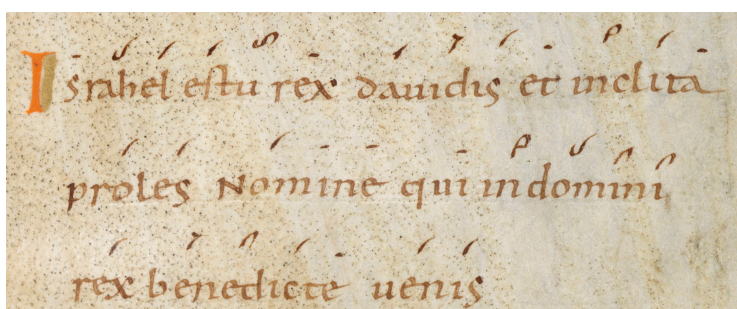
ló-ri-a, laus, et honor, ti-bi sit Rex Christe Redemptor:

cu-i pu-é-ri-le de-cus prompsit Ho-sánna pi-um.

Dicsőség, dicséret, és tisztelet legyen neked, Krisztus király, Megváltó, akinek gyermekek serege énekelt ékes jámbor Hozsannát.

Kórus:

1. Is-ra-el es tu Rex, Da-ví-dis et ín-cly-ta proles:

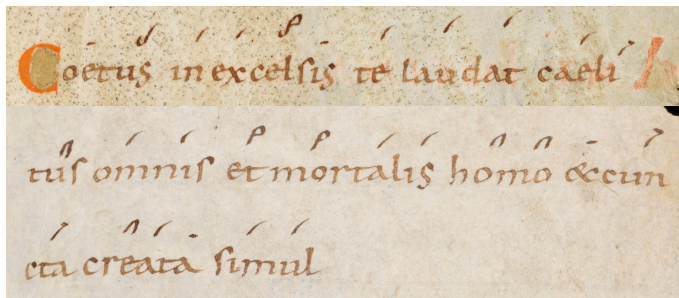

nó-mi-ne qui in Dó-mi-ni, Rex be-ne-dícte, ve-nis.

Te vagy Izrael Királya, és Dávid híres sarja, aki az Úr nevében jössz, áldott Királyunk.

Mind: Gloria

Kórus:

2. Coetus in excél-sis te láudat cæ-li-tus omnis,

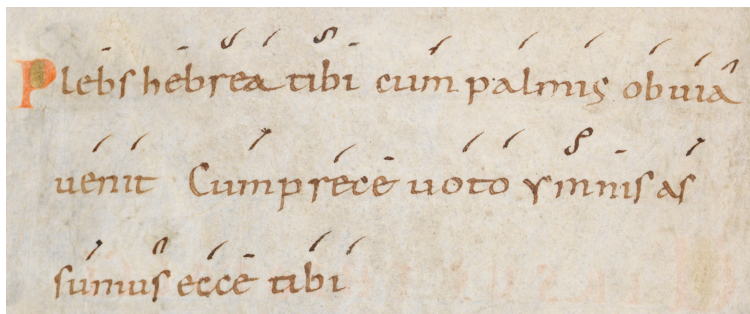

et mortá-lis ho-mo, et cuncta cre-á- ta simul.

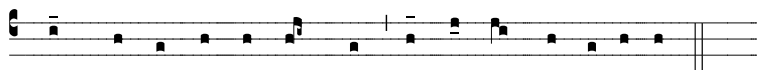
*Mennyei seregek a magasságban téged dicsőítenek,
valamint a halandó ember és minden teremtmény egyaránt.*

Mind: Gloria

Kórus:

3. Plebs Hebræ- a ti- bi cum palmis ob-vi- a ve-nit:

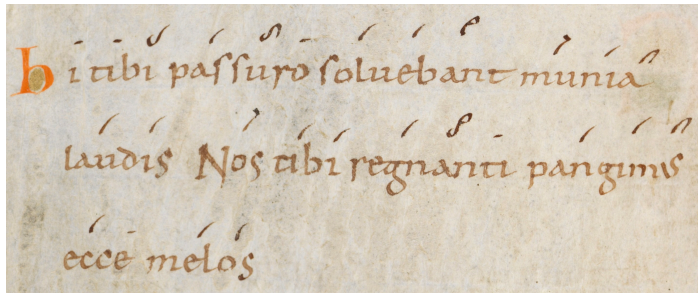

cum pre-ce, vo-to, hymnis, ad-súmus ec-ce ti-bi.

*A zsidó nép pálmaágakkal jött elibéd; könyörgéssel,
fogadalommal, himnuszokkal, jelen vagyunk mi is.*

Mind: Gloria

Kórus:

4. Hi ti-bi pas-sú-ro sol-vé-bant mú-ni- a laudis:

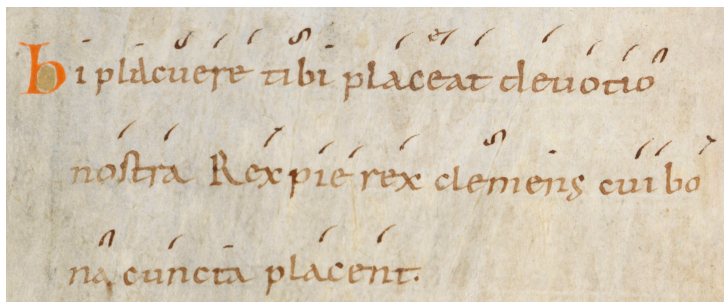

nos ti-bi regnán-ti pángimus ec-ce melos.

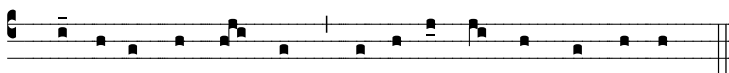
*Ők neked, a szenvedésre készülők rótták le szolgálatukat –
mi pedig neked, az uralkodónak zengjük dalunkat.*

Mind: Gloria

Kórus:

5. Hi placu-é-re ti- bi, plá-ce-at de-vó-ti- o nostra:

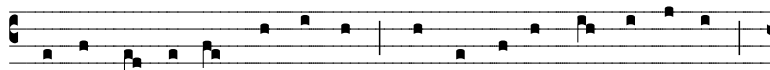
Rex pi-e, Rex clemens, cu- i bo-na cuncta placent.

*Tetszetek ők néked, tessék hát néked a mi jámborságunk is,
jóságos Királyunk, akinél minden tetszésre talál.*

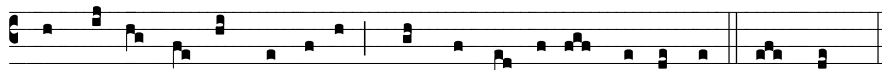
Mind: Gloria

5.

Invocatio ad Spiritum Sanctum – A Szentlélek segítségül hívása

e-ni, Cre-á-tor Spí-ri-tus, mentes tu-ó-rum ví-si-ta,

imple su-pérna grá-ti-a, quæ tu cre-as-ti, pecto-ra. (A-men.)

1. Jöjj, teremtő Lélek, látogasd meg tieid elméjét,
töltsd el felülről való kegyelemmel az általad teremtetett szíveket.

2. Qui dicéris *Paráclitus*, donum Dei *altíssimi*,
fons *vivus*, *ignis*, *cáritas* et *spiritalis* *unctio*.

2. Te, akit Vigasztalónak hívunk, a Fölséges Isten ajándéka,
élő forrás, tűz, szeretet, és lelkünk szent kenete.

3. Tu septifórmis múnere, dextræ Dei tu dígitus,
tu *rite* *promíssum* Patris *sermóne* *ditans* *guttúra*.

3. Te vagy a hétszeres ajándék, Isten jobbjának ujja,
az Atya ígérete szerint szóval gazdagítod ajkainkat.

4. Accénde lumen sénsibus, infúnde *amórem* córdibus,
infírma *nostrí* córporis, *virtúte* *firman*s pérpeti.

4. Gyújts világosságot érzékeinkbe, önts szívéinkbe szeretetedet,
testünk gyöngeségét erősítsd meg örökkévaló erőddel.

5. Hostem *repéllas* lóngius pacémque dones prótinus;
ductóre *sic* *te* *prævio* *vitémus* *omne* *nóxi*um.

5. Űzd el messze az ellenséget, rögvest adj nekünk békét,
és vezess minket előtted járva, hogy elkerüljünk minden bajt.

6. Per te *sciámus* da Patrem noscámus atque Fílium,
te *utriúsque* Spíritum *credámus* *omni* tempóre. *Amen*.

6. Add, hogy értsük az Atyát, és ismerjük meg a Fiút is,
s benned, a kettő Lelkében higgyünk mindenkor. Ámen.

V. Emítte Spíritum tuum et creabúntur.

R. Et renovábis fáciem terræ.

Orémus.

Deus, qui corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne *docuísti*, †
da nobis in eodem Spíritu recta sápere, *
et de eius semper consolatióne gaudére.
Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

3-4. évfolyam közös anyaga

6/M1

Ad ritus initiales

℣. In nómine Patris, et Fí-li-i, et Spí-ri-tus Sancti. ℞. A-men.

Főpapi misén:

℣. Dóminus vo-bíscum. ℣. Pax vo-bis. ℞. Et cum spí-ri-tu tu-o.

Főpapi misén:

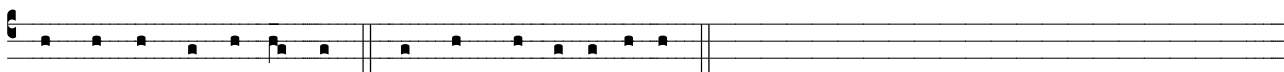

℣. Dóminus vo-bíscum. ℣. Pax vo-bis. ℞. Et cum spí-ri-tu tu-o.

vagy

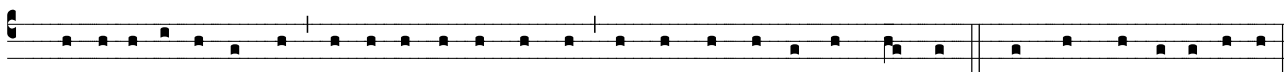

℣. Grá-ti-a Dómi-ni nostri Ie-su Christi, et cá-ri-tas De-i, et commu-ni-cá-ti-o Sancti Spí-ri-tus

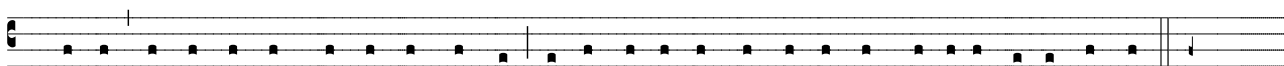
sit cum ómnibus vo-bis. ℞. Et cum spí-ri-tu tu-o.

vagy

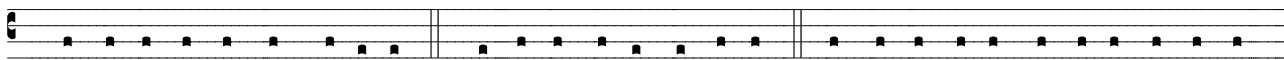

℣. Grá-ti-a vobis et pax a De-o Patre nostro et Dó-mi-no Ie-su Christo. ℞. Et cum spí-ri-tu tu-o.

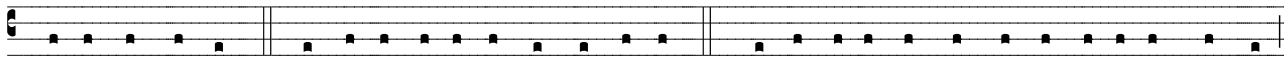
Actus pænitentialis – Bűnbánati cselekmény

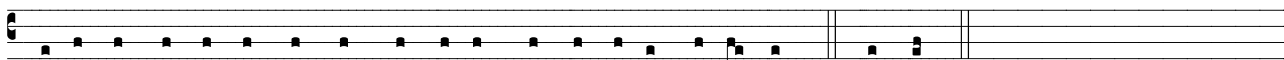
Fratres, agnoscámus peccá-ta nostra, ut ap-ti simus ad sacra mysté-ri-a celebránda.

℣. Mi-se-ré-re nostri, Dómine. ℞. Qui-a peccá-vimus ti-bi. ℣. Osténde nobis Dómine, mi-se-ri-

córdi-am tu-am. ℞. Et sa-lu-tá-re tu-um da nobis. ℣. Mi-se-re-á-tur nostri omnípotens De-us,

dimissis peccá-tis nostris, perdúcat nos ad vitam æté-ram. ℞. Amen.

vagy

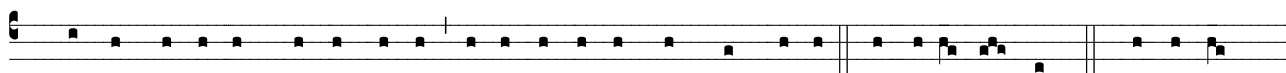
Fratres, agnoscámus peccá-ta nostra, ut ap-ti simus ad sacra mysté-ri-a ce-lebránda.

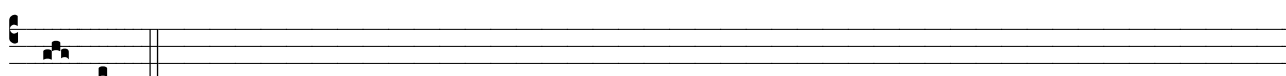
℣. Qui missus es saná-re contrí-tos corde: Ky-ri-eeléi-son. ℞. Ky-ri-eeléi-son.

℣. Qui pecca-tóres vo-cá-re ve-nís-ti: Christee-léi-son. ℞. Christee-léi-son.

℣. Qui ad dexteram Patris sedes, ad interpellendam pro nobis: Ky-ri-ee-léi-son. ℞. Ky-ri-ee-

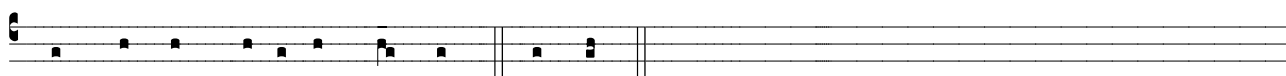

léi-son.

7/M2

Ordo ad faciendam et aspergendam aquam benedictam –
A szenteltvíz készítésének és hintésének szertartása

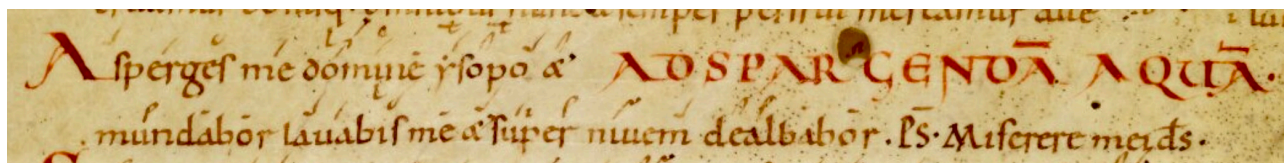
A pap intelmet intéz a néphez, majd könyörgéssel folytatja. A könyörgés végén mondja:

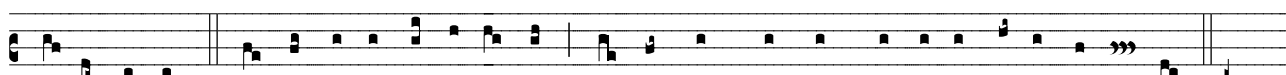
Per Christum Dóminum nostrum. ℞. A-men.

Ezt követően veszi kezdetét a szenteltvízzel történő meghintés. Ezalatt énekeljük a következő antifónának egyikét:

Húsvéti időn kívül

spérges me, Dó-mine, hyssó-po, et mundá-bor: la-vá-bis me, et super ni-vem

de-al-bábor. ℣. Mi-se-ré-re me-i, De-us, * se-cúndum magnam mi-se-ri-córdi-am tu-am.

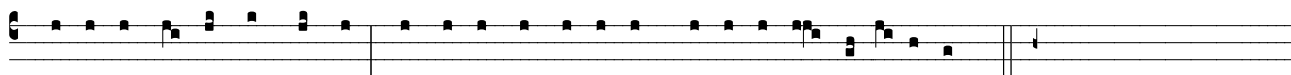
Hints meg, Uram, izsóppal, és megtisztulok! Moss meg, és a hónál fehérebb leszek!

i-di aquam egredi-éntem de templo, a lá-te-re dextro, al-le-lú-ia: et omnes, ad quos

pervénit aqua is-ta, salvi facti sunt, et dicent: al-le-lú-ia, al-le-lú-ia.⁶ Ps. 117. Confi-té-mi-ni

Dómino quóni-am bonus: quóniam in sæculum mise-ri-cór-di-a e-ius. Ant. Vidi

*Láttam a templomból, annak jobb oldaláról fakadó vizet, alleluja.
És mind, akihez elért ez a víz, megszabadultak és mondták: alleluja, alleluja.*

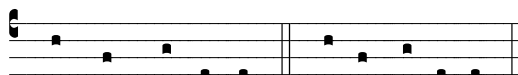
8/M3

Lectio I – Első olvasmány

Verbum Dómi-ni. R. De-o grá-ti-as.

Választható dallam főünnepeken:

Verbum Dómi-ni. R. De-o grá-ti-as.

Lectio II – Második olvasmány vagy az egyetlen az Evangélium előtt

Verbum Dómi-ni. R. De-o grá-ti-as.

Alleluia

lle-lu-ia, al-le-lu-ia, al-le-lu-ia.

l-le-lu-ia.

lle-lu-ia.

⁶ Ott, ahol a hívek is bekapcsolódnak az énekbe, elegendő, ha ők az antifónát záró két alleluját éneklék.

l-le- lu- ia.

Feladat: határozd meg az Alleluja tételek hangnemét:

1. Mi aétel finálisa? _____
2. Melyik nagyobb modális csoportba tartozik: Protus (Re) , Deuterus (Mi), Tritus (Fa) vagy Tetrardus (Szo)? _____
3. Mely hago(ko)n recitál? _____
4. Autentikus vagy plagális? _____
5. Melyikhez melyik zsoltártónust kapcsolódik?

Evangélium

Az Evangélium felolvasása előtt:

Dóminus vo-bíscum. *R.* Et cum spí-ri-tu tu-o.

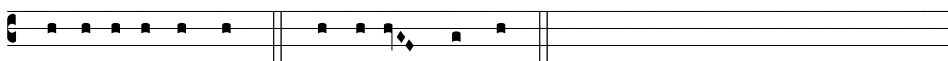
Lécti-o sancti E-vangé-li-i se-cúndum Matthæ-um. *R.* Gló-ri-a ti-bi, Dómi-ne.

Az Evangélium felolvasását követően:

Verbum Dó-mi-ni. *R.* Laus ti-bi, Christe.

Oratio universalis – Egyetemes könyörgések

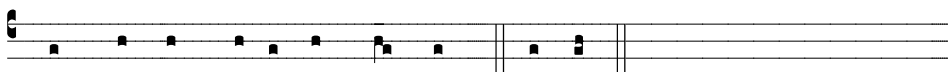
Ky-ri-e e-léi-son. *R.* Ky-ri-e e-léi-son.

Dóminum depre-cémur. *R.* Te rogámus au-di nos.

9/M4

Oratio super oblata – Könyörgés a felajánlott adományok fölött

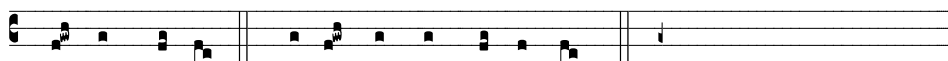

Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

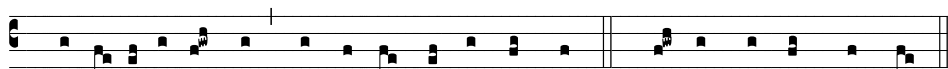
Prefatio – Prefáció

Dóminus vo-bíscum. *R.* Et cum spí-ri-tu tu-o.

Sursum corda. *R.* Ha-bémus ad Dóminum.

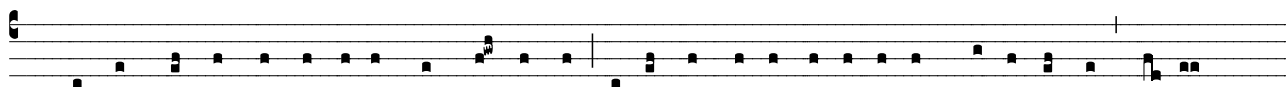

Grá-ti-as a-gámus Dó-mi-no De-o nostro. *R.* Dignum et ius-tum est.

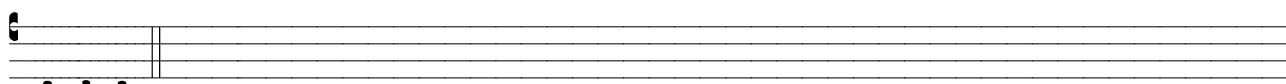
Post consecrationem – átlényegülés után

ysté-ri-um fí-de-i. *vel* Mysté-ri-um fí- de-i.

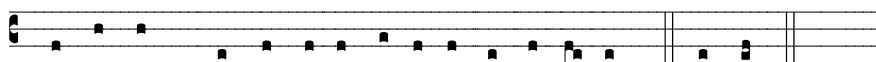

R. Mortem tu-am annunti-á-mus, Dómi-ne, et tu-am resurrecti-ónem confi-témur, donec

vé-ni-as.

Doxologia

Per ipsum... per ómni-a sæcu-la sæ-cu-lórum. *R.* A-men.

Acclamatio post *Libera nos* – *Szabadíts meg, kérünk...* utáni válasz

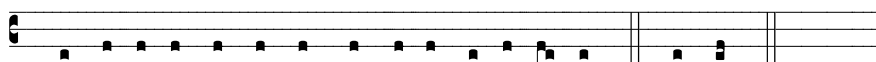

... et adventum Salva-tó-ris nostri Ie-su Christi.

R. Qui-a tu-um est regnum, et potestas, et gló-ri-a in sæcu-la.

Ad pacem – A békeköszöntéshez

... qui vivis et regnas in sæ-cu-la sæ-cu-lórum. *R.* Amen.

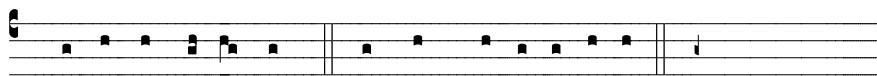
Pax Dó-mi-ni sit semper vo-bíscum. *R.* Et cum spí-ri-tu tu-o.

Ad orationem post communionem – Áldozás utáni könyörgés

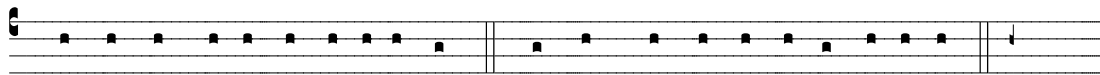
Per Christum Dóminum nostrum. *R.* A-men

Áldás

℣. Dóminus vobíscum. ℞. Et cum spí-ri-tu tu-o.

Főpapi miséken:

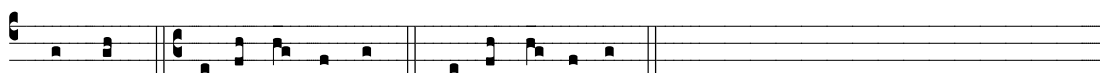
℣. Sit nomen Dómi-ni benedíctum. ℞. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

℣. Adiutó-ri-um nostrum in nó-mi-ne Dómi-ni. ℞. Qui fe-cit cælum et terram.

℣. Be-ne-dícat vos omní-potens De-us, Pater, et Fí-li-us, et Spí-ri-tus Sanctus.

℞. A-men. ℣. I-te, missa est. ℞. De-o grá-ti-as.

10. Memoriter

Időszaki Mária-antifóna

Pünkösöd vasárnapját követően (évközi időben adventig)

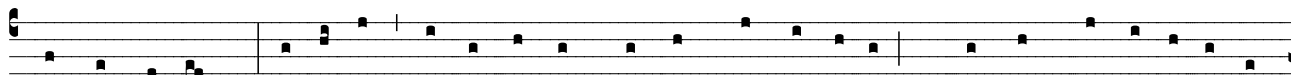
alve, Re-gí-na, ma-ter mi-se-ri-cór-di-ae; vi-ta, dul-cé-do et spes nostra, sal-ve.

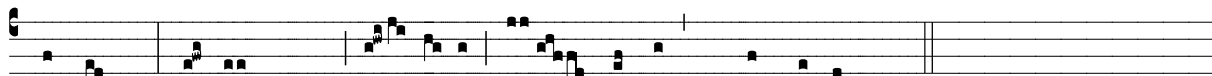
Ad te clamámus, exsu-les fí-li-i E-væ. Ad te sus-pi-rámus, geméntes et flentes in hac

lacrímárum val-le. E-ia er-go, ad-vo-cá-ta nostra, il-los tu-os mi-se-ri-cór-des ó-cu-los

ad nos convérte. Et Iesum, be-ne-díctum fructum ventris tu-i, no-bis post hoc ex-sí-li-um

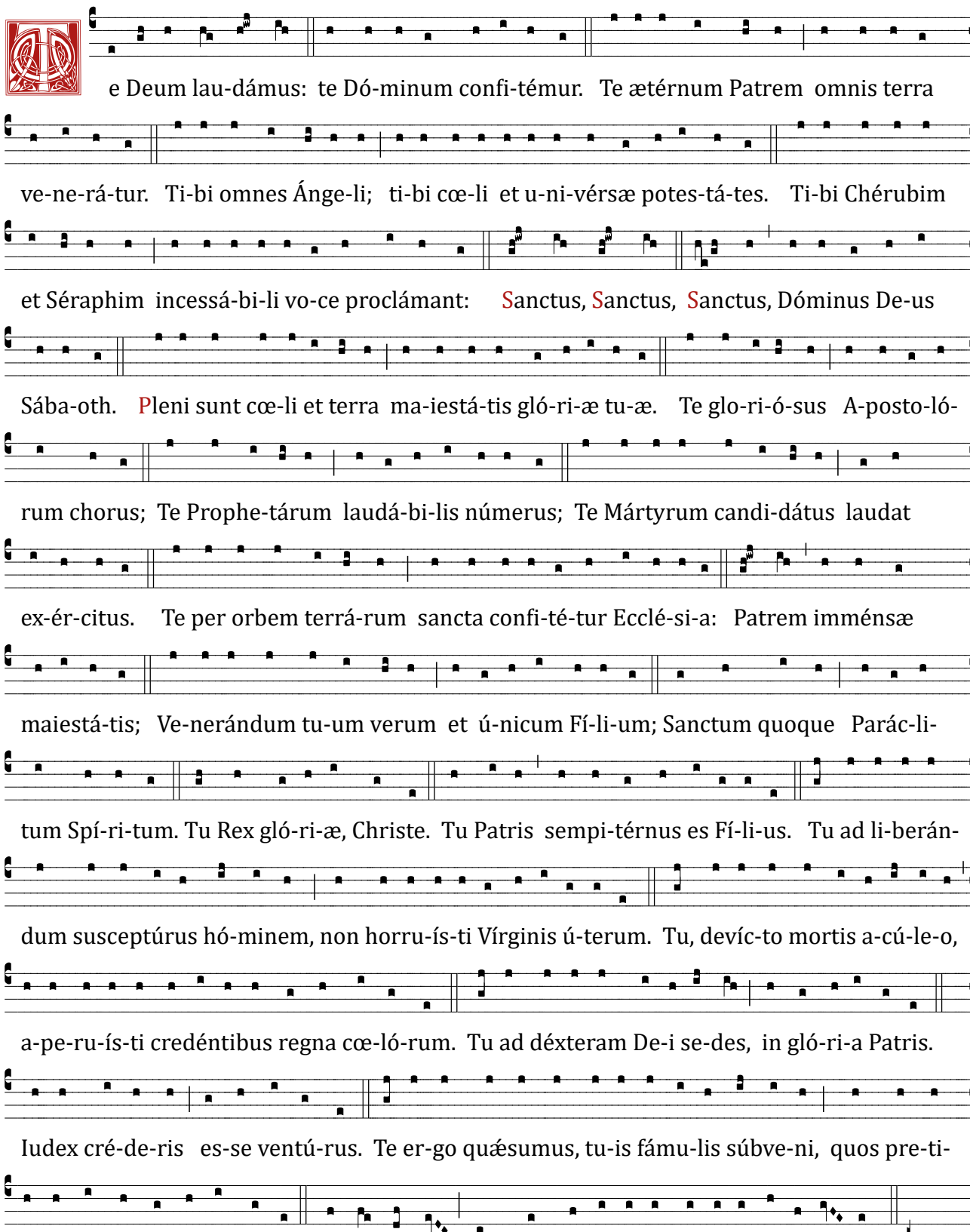

ostende. O cle-mens, o pi-a, o dulcis Virgo Ma-rí-a.

*Üdvöz légy, Királynő, irgalmasságnak asszonya! Élet(ünk), édesség(ünk), és reményünk, áldunk.
Hozzád kiáltunk, Éva száműzött fiai. Hozzád sóhajtozunk, sírva és zokogva a könnyek völgye mélyén.*

*Ezért, közbenjárónk Kegyes Anyánk, irgalmas szemeidet fordítsd felénk!
És Jézust mutasd nekünk, méhed áldott gyümölcsét, hogy őt e számkivetés múltán lássuk!*

11.

Te Deum – tonus simplex

e Deum lau-dá-mus: te Dó-minum confi-témur. Te ætérnum Patrem omnis terra
ve-ne-rá-tur. Ti-bi omnes Ánge-li; ti-bi cœ-li et u-ni-vérsæ potes-tá-tes. Ti-bi Chérubim
et Séraphim incessá-bi-li vo-ce proclámant: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus De-us
Sába-oth. Pleni sunt cœ-li et terra ma-iestá-tis gló-ri-æ tu-æ. Te glo-ri-ó-sus A-posto-ló-
rum chorus; Te Prophe-tárum laudá-bi-lis númerus; Te Mártyrum candi-dátus laudat
ex-ér-citus. Te per orbem terrá-rum sancta confi-té-tur Ecclé-si-a: Patrem imménsæ
maiestá-tis; Ve-nerándum tu-um verum et ú-nicum Fí-li-um; Sanctum quoque Parác-li-
tum Spí-ri-tum. Tu Rex gló-ri-æ, Christe. Tu Patris sempi-térnus es Fí-li-us. Tu ad li-berán-
dum susceptúrus hó-minem, non horru-ís-ti Vírginis ú-terum. Tu, devíc-to mortis a-cú-le-o,
a-pe-ru-ís-ti credéntibus regna cœ-ló-rum. Tu ad délixeram De-i se-des, in gló-ri-a Patris.
Iudex cré-de-ris es-se ventú-rus. Te er-go quæsumus, tu-is fámu-lis súbve-ni, quos pre-ti-
ó-so sángu-i-ne re-de-místi. Æ-tér-na fac cum sanc-tis tu-is in gló-ri-a nume-rá-ri.

Hæc ultima pars hymni ad libitum omitti potest:

A himnusz ezen utolsó része tetszés szerint elhagyható:

Salvum fac pópulum tu-um, Dó-mi-ne, et bé-ne-dic hæ-re-di-tá-ti tu - æ. Et re-ge e- os,
et ex-tól-le il-los usque in æ-tér-num. Per síngu-los di-es be-ne-dí-cimus te. Et laudámus
nomen tu-um in sá-culum, et in sá-cu-lum sá-cu-li. Digná-re, Dó-mi-ne, di-e is-to
si-ne peccá-to nos cus-to-dí-re. Mi-se-ré-re nostri, Dómi-ne, mi-se-ré-re nostri. Fi-at
mi-se-ri-cór-di-a tu-a, Dómi-ne, su-per nos, quemádmódum sperá-vimus in te. In te, Dó-
mi-ne, spe-rá- vi: non confúndar in æ-tér - num.

V. Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu.

R. Laudémus et superexaltémus eum in sæcula.

V. Benedíctus es, Dómine, in firmaménto cæli.

R. Et laudábilis, et gloriósus, et superexaltátus in sæcula.

V. Dómine, exáudi oratió-nem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Orémus.

Deus, cuius misericórdiæ non est númerus et bonitátis infínítus est thesaurus †

piíssimæ maiestáti tuæ pro collátis donis grátias ágimus,

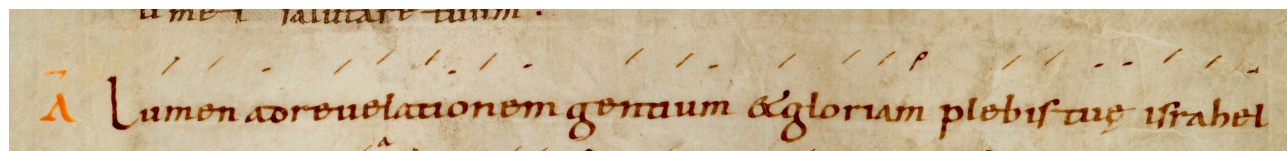
tuam semper cleméntiam exorántes, *

ut qui peténtibus postuláta concédís,

eósdem non déserens, ad præmia futúra dispónas.

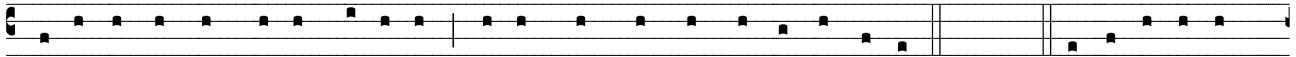
Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

12.

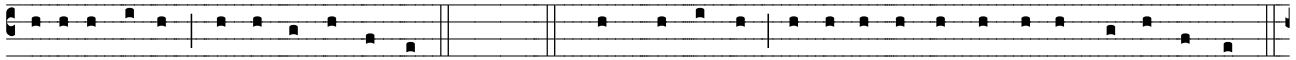

umen ad re-ve-la-ti-ó-nem génti-um: et gló-ri-am plebis tu-æ Is-ra-el. *Cant.* Nunc

dimíttis servum tuum Dómine, * secúndum verbum tuum in pa-ce. Lumen. Qu-ia vidérunt

ócu-li me-i * sa-lu-tá-re tu-um. Lumen. Quod parás-ti * ante fá-ci-em ómnium popu-ló-rum.
Lumen.

4. évfolyam

VIII. *De angelis*

1.

XV-XVI. sz.

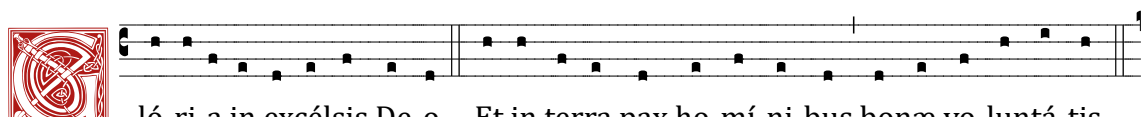

y-ri-e e- léison. *ij.* Chris-te e- léison. *ij.*

Ky-ri-e e- leison. Kyri-e e- léison.

2.

XVI. sz.

ló-ri-a in excélsis De-o. Et in terra pax ho-mí-ni-bus bonæ vo-luntá-tis.

Laudá-mus te. Bene-dí-ci-mus te. Ad-o-rá-mus te. Glori-fi-cá-mus te. Grá-ti-as

á-gi-mus ti-bi propter magnam gló-ri-am tu-am. Dómi-ne De-us, Rex cælés-tis,

De-us Pa-ter omní-potens. Dómi-ne Fi-li u-ni-gé-ni-te Ie-su Christe. Dómi-ne

De-us, Agnus De-i, Fí-li-us Patris. Qui tollis peccá-ta mundi, mise-ré-re no-bis.

Qui tollis peccá-ta mundi, súsci-pe depre-ca-ti-ó-nem nostram. Qui sedes ad

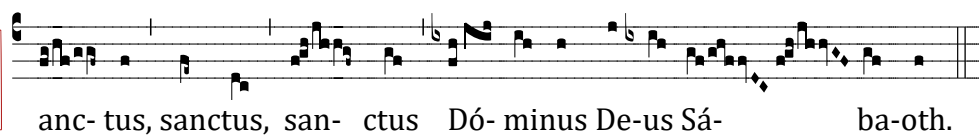
déxteram Patris, mi-se-ré-re no-bis. Quóni-am tu solus sanctus. Tu so-lus Dó-

minus. Tu solus Al-tís-si-mus, Ie-su Christe. Cum Sancto Spí-ri-tu, in gló-ri-a

De-i Pat-ris. A- men.

3.

(XI) XII. sz.

anc- tus, sanctus, san- ctus Dó- minus De- us Sá- ba-oth.

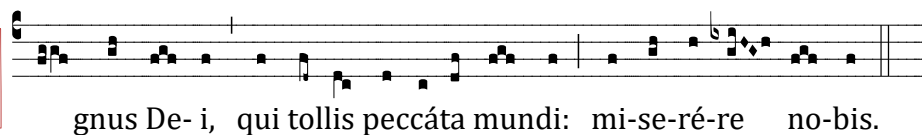
Ple- ni sunt cæ- li et ter- ra gló- ri- a tu- a. Hosánna in ex- cél- sis.

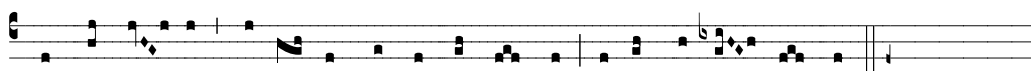
Bene- díc- tus qui ve- nit in nómine Dó- mi- ni. Ho- sán- na in ex- cél- sis.

4.

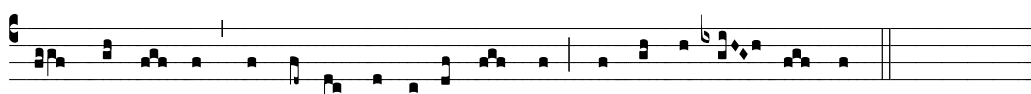
XV. sz.

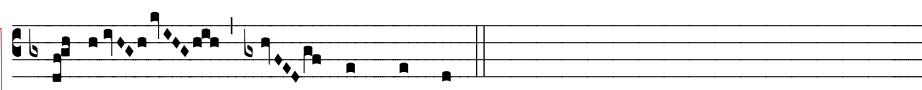
gnus De- i, qui tollis peccáta mundi: mi- se- ré- re no- bis.

Agnus De- i, qui tol- lis peccá- ta mundi: mi- se- ré- re no- bis.

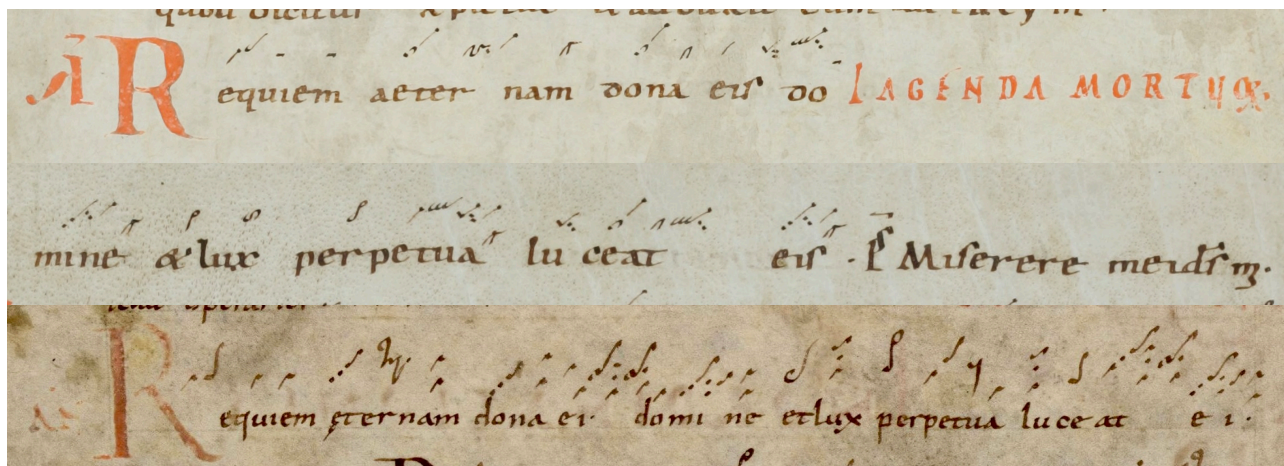
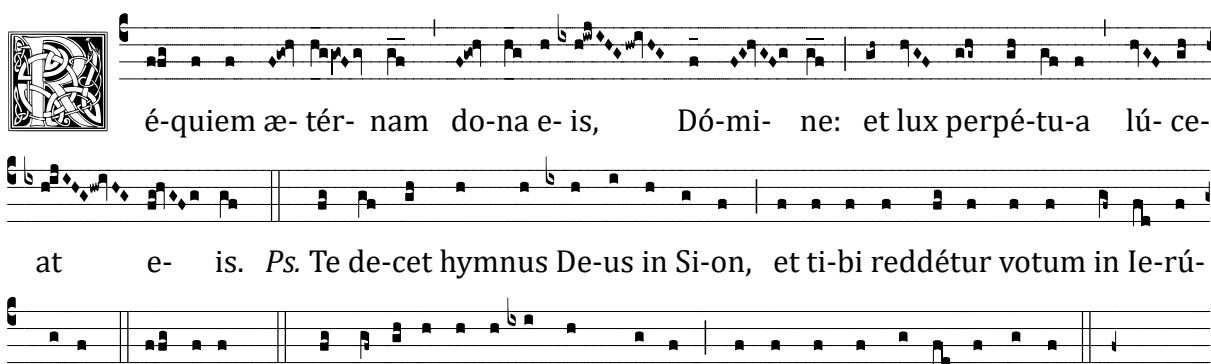

Ag- nus De- i, qui tollis peccáta mundi: do- na no- bis pa- cem.

te, mis- sa est.
De- o gra- ti- as.

5.

Requiem: Bevonulási antifóna

é-qui-em æ-ter- nam do-na e- is, Dó-mi- ne: et lux perpé-tu-a lú- ce-
at e- is. Ps. Te de-cet hymnus De-us in Si-on, et ti-bi reddétur votum in Ie-rú-

salem. Requiem. Ps. Ex-áudi o-ra-ti- ó-nem meam, ad te omnis ca-ro vé-ni-et.⁷
Requiem...

Örök nyugodalmat adj neki k, Uram, és a végnélküli világosság fényeskedjék nekik.
Néked szóljon a himnusz a Sionon, Isten, és néked teljesítsék a fogadalmakat Jeruzsálemben.
Hallgasd meg imádságomat, és minden test hozzád tér.

⁷ SG339,144; L239,74v

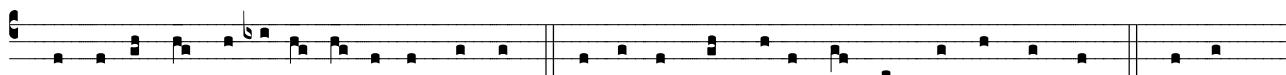
6.

Cantus Ubi caritas

Az ének a következőképpen rendeződik: Az Ubi caritas antifónát az énekesek éneklik és a nép megismétli, de énekelhető egyszerre mindenki által. A verzusokat váltakozó (alternatim) módon a kórus két része, vagy az előénekesek és a kórus énekli. Amikor ezt követően éneklik az antifónát, akkor azt mindenki ismétli.

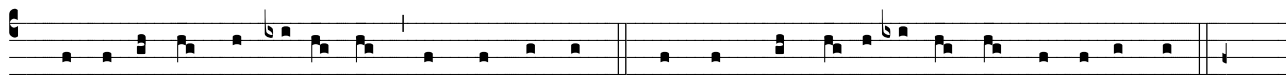
bi cá-ri-tas est ve-ra, De-us i-bi est. V. Congre-gá-vit nos in u-num Christi a-mor.

V. Exsultémus, et in ip-so iucundémur. V. Time-á-mus, et a-mémus De-um vi-vum. V. Et ex

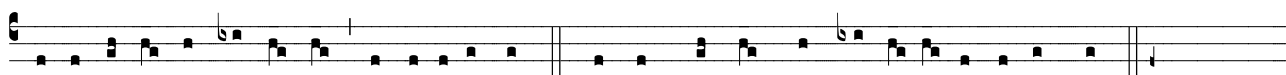
corde di-li-ga-mus nos sin-ce-ro. U-bi cá-ri-tas est ve-ra, De-us i-bi est.

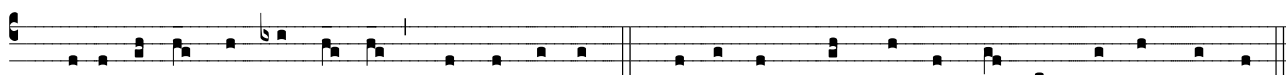
V. Simul er-go cum in u-num congre-gámur: V. Ne nos men-te di-vi-dámur, ca-ve-á-mus.

V. Cessent iurgí-a ma-líg-na, cessent li-tes. V. Et in mé-di-o nostri sit Christus De-us.

U-bi cá-ri-tas est ve-ra, De-us i-bi est. V. Simul quoque cum be-á-tis vi-de-á-mus.

V. Glori-án-ter vultum tu-um, Christe De-us: V. Gáudi-um, quod est imménsum, atque probum,

V. Sæcu-la per in-fi-ní-ta sæ-cu-ló-rum. U-bi cá-ri-tas est ve-ra, De-us i-bi est.

(Ant.) Ahol szeretet és jószág, ott van az Isten.

Krisztus szeretete gyűjtött minket egy közösségbe. Ujjongjunk, és örvendezzünk benne!

Féljük és szeressük az élő Istent, és szeressük egymást tiszta szívből!

Ahol szeretet és jószág, ott van az Isten.

Amikor tehát egybegyűlünk közösen, óvakodjunk attól, hogy gondolatban megoszoljunk!

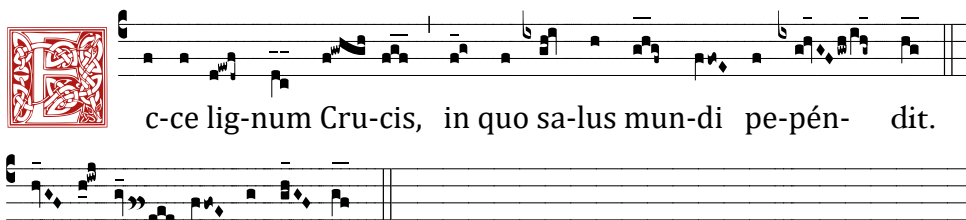
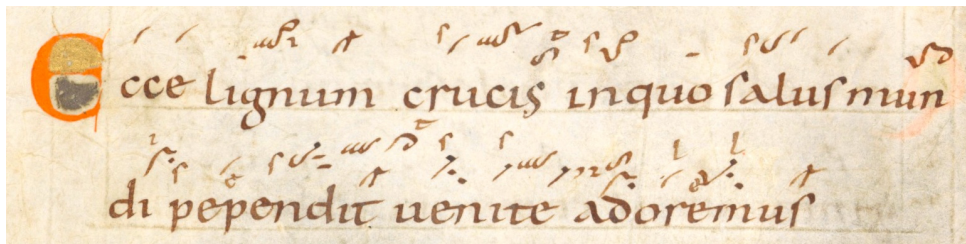
Szűnjék a gonosz viszály, szűnjenek a perlekedések, és közöttünk lakjék Krisztus, az Isten!

Ahol szeretet és jószág, ott van az Isten.

És együtt a boldogokkal lássuk majd dicsőségesen a te arcodat, Krisztus Istenünk!

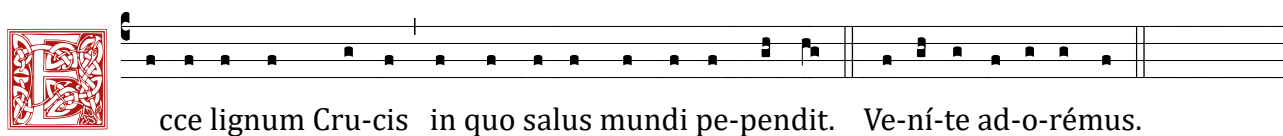
Örömben, mely határtalan és igaz, örökkön örökké, az idők végtelenségéig! Ámen.

7.

Ve-ní-te a - do-ré-mus.

vagy

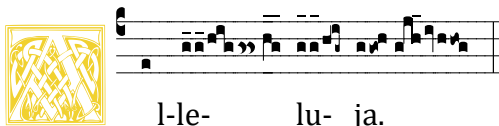
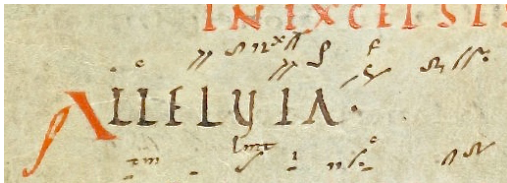

Íme, a Kereszt fája, amelyen a világ üdve függött. Jöjjetek, imádjuk!

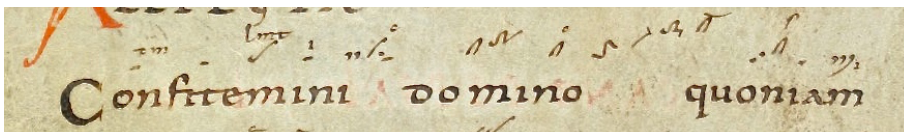
8.

A húsvéti vigília Allelujája

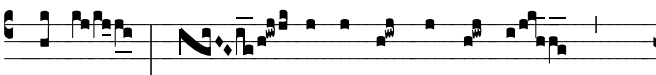
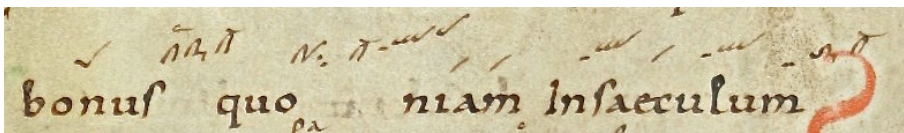
Az újszövetségi olvasmányt követően az előénekes énekli az Alleluját, amelyet mindenki megismétel.

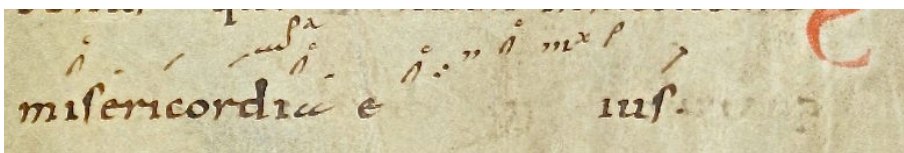
l-le- lu- ja.

Confi-témi-ni Dó- mi-no quó-ni-am

bonus: quo- niam in sæ-cu-lum

mi-se-ri-córdi-a ei- us.

Alleluja. Dicsérjétek az Urat, mivel jó, mivel örökkévaló az ő irgalmassága.

9.

ictimæ paschá-li laudes ímmolent Christi-á-ni. Agnus redémit o-ves: Christus
innocens Patri re-conci-li-á-vit pecca-tóres. Mors et vi-ta du-él-lo confli-xé-re mirándo:
dux vi-tæ mórtu-us, regnat vi-vus. Dic nobis Ma-rí-a, quid vi-dís-ti in vi-a? Sepúlchrum
Christi vi-véntis, et gló-ri-am vi-di resurgéntis: Angé-li-cos testes, sudá-ri-um et vestes.
Surré-xit Christus spes me-a: præcédet su-os in Ga-li-læ-am. Scimus Christum surre-xís-se
a mórtu-is ve-re: tu nobis, victor Rex, mi-se-ré-re. (A-men. Alle-lú-ia.)⁸

*A húsvéti áldozatnak zengjenek dicséretet a keresztyének!
A Bárány megváltotta a juhokat: Krisztus, az ártatlan, a Mennyei Atyának kibékítette a bűnösöket.
Halál és élet csodálatos küzdelemben csaptak össze: az Élet Ura, holtan, mégis élve uralkodik.
Mondd el nekünk, Mária, mit láttál az úton?
A feltámadt Krisztus sírját, és a dicsőséges Feltámadottat;
angyalokat tanúként, leplet és gyolcsokat.
Feltámadt Krisztus, reményem, és előttetek megy Galileába!
(Hinnünk kell inkább az igaz Máriának, mint a zsidók csalárd népének.)⁹
Tudjuk: Krisztus valóban feltámadt a halálból. Te, győzedelmes Király, irgalmazz nekünk! (Ámen. Alleluja.)*

10.

e-ni, Sancte Spí-ri-tus, et e-mítte cæ-li-tus lucis tu-æ rá-di-um. Ve-ni, pa-ter pa-pe-
rum, ve-ni, dator mú-nerum, ve-ni, lumen cór-di-um. Conso-lá-tor óp-ti-me, dulcis hospes
á-nimæ, dulce refri-gé-ri-um. In la-bo-re re-qui-es, in æstu tempé-ri-es, in fletu so-lá-ti-

⁸ A zárójelbe tett részt csak akkor énekeljük, ha a szekvencia az alleluja után következik. Amennyiben a szekvenciát az alleluja előtt énekeljük, a zárójelbe tett rész elmarad.

⁹ Eredetileg a szöveg része volt. Itt csak fordításban közöljük.

um. O lux be-a-tis-si-ma, reple cordis ín-ti-ma tu-ó-rum fi-dé-li-um. Si-ne tu-o númi-ne, nihil est in hómi-ne, ni-hil est innó-xi-um. Lava quod est sórdidum, ri-ga quod est á-ridum, sa-na quod est sáuci-um. Flecte quod est rí-gi-dum, fo-ve quod est frí-gi-dum, re-ge quod est dé-vi-um. Da tu-is fi-dé-li-bus, in te confi-déntibus, sacrum septe-ná-ri-um. Da virtú-tis mé-ri-tum, da sa-lú-tis éx-i-tum, da perénne gáudium. (A-men. Alle-lú-ia.)¹⁰

*Jöjj el, Szentlélek, és áraszd ki mennyei világosságod sugarát!
 Jöjj, szegények atyja, jöjj, ajándékok osztója (adója), jöjj, szívek világossága!
 Legjobb Vigasztaló, a lélek gyöngéd vendége, üdítő enyhület.
 Fáradtságban nyugalom, a hőségben enyhülés, a sírásban vigasztalás.
 Ó legboldogabb világosság, töltsd be híveid szívének mélységeit!
 Hatalmad nélkül, nincs semmi az emberben, semmi, semmi sem ártatlan..
 Mosd tisztára, ami szennyes, öntözd, ami száraz, gyógyítsd, ami sebzett!
 Hajlítsd meg, ami merev, melegítsd, ami hideg, vezesd vissza, ami tévelygő!
 Add meg híveidnek, akik benned bíznak, hét szent ajándékodat!
 Add az erény érdemét, add az üdv végső kegyelmét, add meg a határtalan örömet!*

11. Memoriter

Időszaki Mária-antifóna Húsvét vasárnapjától Pünkösöd ünnepéig

e-gí-na cæ-li, læ-tá-re, al-le-lú-ia. Qui-a quem me-ru-ís-ti por-tá-re, al-le-lú-ia.

Resurré-xit si-cut di-xit, al-le-lú-ia. O-ra pro no-bis De-um, al-le-lú-ia.

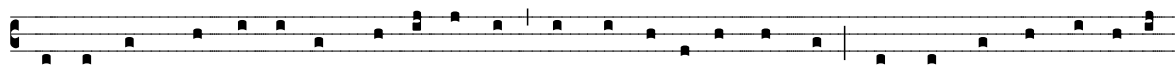
*Mennyei királynője, örvendezz! alleluja. Mivel, akit hordozni méltó voltál, alleluja.
 feltámadott, amint mondta, alleluja. Kérd Istent értünk! alleluja.*

¹⁰ A zárójelbe tett részt csak akkor énekeljük, ha a szekvencia az alleluja után következik. Amennyiben a szekvenciát az alleluja előtt énekeljük, a zárójelbe tett rész elmarad.

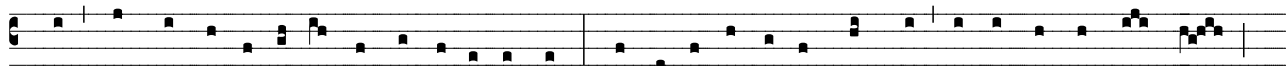
12. Memoriter

Időszaki Mária-antifóna

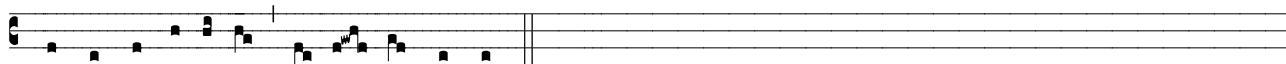
Főünnepek I. Esti dicsérete után, húsvéti időn kívül¹¹

ub tu-um præ-sí-di-um confú-gimus, sancta De-i Gé-ne-trix; nostras de-pre-ca-ti-ó-

nes ne des-pí-ci-as in ne-cessi-tá-ti-bus; sed a pe-rí-cu-lis cunctis lí-be-ra nos semper,

Virgo glo-ri-ó-sa et be- ne-díc-ta.

*Oltalmaz alá futunk, Isten szent Szülője. Kéréseinket ne vesd meg szükségünkben,
de a véstől-bajtól szabadíts meg minket mindig, dicsőséges és áldott Szűz.*

Unxit te Domi-nus o-le-o læ-ti-ti- æ præ par-ti-ci-pi-bus tu-is.

¹¹ A Boldogságos Szűz Mária mennybevétele II. Esti dicséretét követően, a Boldogság Szűz Mária, Királynő emléknapiján az *Ave Regina cælorum* antifóna.